

„Eesti Politseilehe“ sisu

1921/1922 a.

I. Üldisfulised kirjutused:

administratiivõiguslikel alal ühes seaduste tõlgitsemise-
ga, politsei praktika ja tehnika jne.

Mita üheennast	23
Nasta mahetusel	101
Ametialalised kuriteod	105
Uualitlustest lõbustustest	685, 711
Distiplinaarõdim	118, 135
Distipliin	510
Esimene abiandmine õnnetu juhtumiste puhul	577
Esimene kõrgemate politseiametnikkude kursus	767
Esimene Eesti üldrahvalugemine. Riigi Stat. teft. juh. Pullerits	853, 879
Esimene Mai puhul	349
Pea toon ja politsei	493
Hafartmängud ja nende politseiline jälgimine	561
Õpitute ja waranduste ostmisest 278, 294, 318, 365, 392,	335, 408
Jaapani politsei	658
Johannes Tucher	369
Joomise pahede vastu mõitsemisest	674
Inglise politseiametnikkude ettemalmistusest	690
Õpitupuutumatusel. Üdm. peaw. juh. E. Maddison	741
Jalgpalli mõistlus Helsingi politsei—Tallinna poliitsei wahel	790
Juhtrõõrid todayonduse seaduse kohta	892
Juhatuskiri riigi ja omaw. majumõlgade kohta	893
Kriminaal politsei ülemate koosolek	8
Kohtutoaft, 8, 27, 65, 81, 105, 119, 137, 153, 187, 202, 218, 232, 249, 265, 283, 300, 341, 395, 427,	170, 372, 500
Kõnetraadi tähestik	24
Küpsuseksam politseile	77
Kahjulitid puudused	117
Kuidas ameti wastawust proowida	133
Külastäitgul Soome politseis, Arim. insp. A. Siit	150, 167, 182, 198
Kriminalisti mõttetõõ 168, 184, 199, 215, 230, 246, 263, 280, 296, 320, 337,	350, 372
Kahelkjas raiooni ülemate kursus	172
Kaitsejõukord ja politseitegemus	183
Kohtuminister Jaak Reichmann	201
Kriminalpolitsei ametnikkude esimene kursus	204

Kodanikkude mõllimine maal	229
Kui kaua tõiõõ teha	61
Kriminaalpolitseinnikkude teine kursus	305
Kas on hobusepasjide ärataotamine soowitaw	333
Kümmes raioonnülemate kursus	356
Kolmas kriminaal-politseiametnikkude kursus	374
Katkendid politsei ajalooft. Cand. hist. O. Angelus	391, 513, 526, 544, 688, 746, 840, 887
Kino ja politsei	400
Kuidas wanu kirju loetawaks teha	463
Kriminaalpolitsei aruandest	466, 480, 496
Kuritegija tarkus	562
Kuritegemus alaealiste testel	574
Katkestatud paberite tootuseadmine	609
Kõrgemate politseiametnikkude kursused	627
Koosolekute seadus. Üdm. peawal. juh. E. Mad- dison	637, 653, 669
Kuritegemuse armustit (1922 a. esimesel poolel, mis wälis-politsei poolt awalituts tehtud) 659,	680
Kohtulitust arstiteadusest	675, 692, 716
Kohtuõemiasft. Prov. K. Wallner	744
Kuritegude jälgimise tehnika tekkimine ja tema praegune tähtsus	760
Kokaiin. Arim. tom. Engelbrecht	785
Kr. Ap. E. § 258	786
Kriminalistide rahwuswahelised mahetorrad. Dr. jur. H. Schneidert	801
Kodayonduse seadus	802
Kihwti mõistest seaduses ja arstiteaduses. Prov. K. Wallner	825
Koomatitje	515
Lasteriistaga ümbertäimine	860
Leitud asjadest. J. Kaim	908
Mõni sõna raiooni ülematest	262
Mõni sõna awalitutu torra alalhoidmisest	405
Meie lugejatele	409, 599
Mõned arwud politsei mõõdaläinud aasta tege- musest	447, 695
Mõnda Saksa politsei ajalooft	578, 593
Mõnda politseilisest juurdluselst	579
Maafondade adreslaudadest	589
Märgilaktmisest	594
Mõnda arestantide kirjawahetusest	691, 715, 730
Mis politseil tarwis teada kalapüügi torraldamise asjus	799

	Lht.		Lht.
Nähtus mis täpselt tähelepanu nõuab	213	Õiistatus ja prostitutsioon	299
Ostimisõigusest	245	Teadus ja kuritegevus	367
Oskultism ja hüpnootism	727	Teatrite ja teatrite	422, 446, 462
Omavalitsusest	829, 889,	Tõestus, mõistlusest	495
Õigusteadusest	25, 39, 62, 80, 135,	Tunnistajate seletuste usaldatavus	656
Õigusteadusest	37	Uus koosolekute seadus	509
Õigusteadusest	38	Uuemad leharjutuse viisid politseiametnikkudele	573
Õigusteadusest	78	Uued abinõud noorsoo kuritegevuse vastu mõist-	
Õigusteadusest	102	mise alal Sakamaal. Krim.-tom. W. Finte	909
Õigusteadusest	197, 768	Wälja saadetud ja salaja üle piiri tulnud	340
Õigusteadusest	214	Waimuhaiguste wormid . 425, 449, 465, 479, 494,	514
Õigusteadusest	261	Wenemaa salakuulajate organisatsioonid	482, 498
Õigusteadusest	293, 628	Walerahategijate ja laialisaotajate registreeri-	
Õigusteadusest	317	misest	623 639
Õigusteadusest	421	Wanakraami turud ja wargused	641
Õigusteadusest	478	Wahi all olewate isikute hoidmisest ja edasisaatmisest	714
Õigusteadusest	424	Õiguslik riit ja politsei. A. Tenson	4
Õigusteadusest	525	Õpifilmidest politsei koolides	528
Õigusteadusest	558	Õleriitline politsei-referw	181
Õigusteadusest	546, 559	Õheksas raiooniülemaate kursus	281
Õigusteadusest	607	Õks politseile huwitaw õigikohtu otsus	562
Õigusteadusest	608	Õhingus ja liidub. Adm. asj. peawal. juh. E. Maddison	709
Õigusteadusest	621	Õlewaade meie kriminaalpolitsei asutamisest ja	
Õigusteadusest	626	tema senisest tegewusest	821, 839, 859
Õigusteadusest	673		
Õigusteadusest	763	II. Õigusteadusest. Wann. adm. K. Miffeldt	630
Õigusteadusest	837, 855,	643, 660, 678, 693, 731, 749, 765, 787,	831
Õigusteadusest	884	844, 861, 890,	912
Õigusteadusest	911	III. Ametlik oja: 1, 41, 42, 70, 87, 109, 123, 141	141
Õigusteadusest	904	159, 174, 191, 208, 222, 236, 251, 268	268
Õigusteadusest	906	303, 325, 343, 355, 375, 399, 452, 483	483
Õigusteadusest	5	516, 530, 549, 582, 696, 717, 895, 915	915
Õigusteadusest	22	47, 70, 89, 109, 124, 191, 208, 222, 236	236
Õigusteadusest	25	252, 344, 357, 376, 400, 430, 484, 516	516
Õigusteadusest	124	632, 895	895
Õigusteadusest	149	IV. Õigusteadusest ja kohtumised: 122, 156, 173, 190	190
Õigusteadusest	277	206, 221, 235, 251, 267, 285, 302, 323, 342	342
Õigusteadusest	394	354, 429, 451, 468, 483, 501, 547, 564, 581	581
Õigusteadusest	450	600, 614, 631, 645, 662, 681, 698, 733, 752	752
Õigusteadusest	477	769, 787, 789, 807, 833, 848, 863, 896,	915
Õigusteadusest	542	V. Õigusteadusest: 40, 64, 81, 104, 119, 136	136
Õigusteadusest	557	152, 170, 186, 200, 217, 232, 248, 264, 282	282
Õigusteadusest	598	299, 323, 341, 371, 395, 468, 499, 548, 599	599
Õigusteadusest	730	697, 894, 914	914
Õigusteadusest	611	VI. Õigusteadusest: 11, 13, 29, 31, 43, 44, 66	66
Õigusteadusest	842	67, 85, 86, 107, 108, 120, 122, 139, 141, 154	154
Õigusteadusest	764	155, 171, 173, 188, 189, 203, 205, 219, 220	220
Õigusteadusest	827	233, 234, 249, 250, 265, 266, 284, 301, 323	323
Õigusteadusest	857	342, 354, 373, 396, 410, 428, 451, 528, 564	564
Õigusteadusest	3	582, 600, 646, 697	697
Õigusteadusest	63	VII. Õigusteadusest:	
Õigusteadusest	186	Detektiiv X kirjega 470, 486, 503, 517	517
Õigusteadusest	322	530, 550	550
Õigusteadusest	389	Kohtualuse kaitse	400, 411, 432, 453
Õigusteadusest	605	Õiitad juuffendelad	48, 69, 91
Õigusteadusest	641	Õlgu atnas	615, 632, 646
Õigusteadusest	725	Õfustaw kait	306, 325, 359, 376
Õigusteadusest	781	Paar lehte wana politseintu päewaraama-	
Õigusteadusest	6	matust	14, 31
Õigusteadusest	339	Rannitu kirjongi saladus 193, 209, 229, 239	239
Õigusteadusest	352, 368,	Tume lugu	271, 286
Õigusteadusest	393	Wäärtuslikud dokumendid	565, 582, 601
Õigusteadusest	393	Õpitund kriminaalagendõle 110, 125, 142, 174	174
Õigusteadusest	393	VIII. Õigusteadusest: 597, 612, 613, 646, 733, 734	734
Õigusteadusest	393	769, 804, 849, 916	916

Ar 922P
Eesti

EESTI POLITSEILEHT

Nõ 5

7. jaanuaril 1922. a.

II. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — iga laupäew.

Tellimise hind: aasta peale Mk. 800.—
poole aasta peale " 400.—
weerand aasta peale " 200.—
Üksik nummer maksab Mk. 18.—

Kuulutuste hind:
1/1 lehek. Mk. 2400.— || 1/8 lehek. Mk. 300.—
1/2 " " 1200.— || 1/16 " " 175.—
1/4 " " 600.— || 1/32 " " 100.—
Lehe eesküljel 75%o, tekstis 100%o kallim.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Lai t. 38 (ajutiselt).
Awatud kell 9—3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

B 5569

1245

Küpsuseksam politseile.

Wabariigi walitus otjustas likwideerida uuest aastast wälisministeeriumi passiojakonda ning politsei peawalitjuse passiojakonnale üle anda wäljamaapasside ja sissefõidulubade wäljaandmise. Samast ajast on wäljamaapasside wiseerimine ja peatuslubade wäljaandmine wäljamaalastele kohaliste politseijõulemate ülesandeks tehtud. Politseilehe tänase numbri ametlikus osas leiawad meie lugejad kaks politsei-peawalitjuse ülema ringkirja, milles need küsimused lähemalt walgustakse ja teatud juhtnõõbrid politseile antakse.

Iga prlitsei-registreerimise aluseks on järewalwe. Wõistagi, et politsei-registreerimise andmeid statistika, riigimaksude ja teistel aladel kasutakse. Kuid politsei-registreerimise põhimõtteks jääb alati järewalwe riiklise julgeoleku ja awaliku korra alalhoidmise alal. Kui riigi julgeolekut ehk awaliku korda hädaoht waritseb, siis on järewalwe abinõud waljumad ja anuwamad endid kodanikkudele tihtipeale kaunis karmilt tunda. Sarnane oluford tekib ka siis, kui riik alles loomisel ning tema põhialused weel täielikult rajatud pole. Kui aga riik ennast küllalt kindla ja tugewa tunneb olewat, siis, loomulikult, kaob tarwibus waljude järewalwe-abinõude järele ning walitus tõttab ärataotama

neid määruksi, mis elanikkude wabadust karmilt kitzendawad.

Registreerimine on peajasjalikult kuritahhliste elementide wastu sihitud. Kuid meieaegsed kurjategijad ei lanna kaini-märki otja ees. Selle tõttu peawad registreerimise alla käima kõik elanikud ehk eriti määratud otja nendest. Politsei ei wõi, näituseks, igakord teada, mis otstarbega see ehk teine wäljamaalane wabariiki ilmub. Ei tohi igakord uskuma jääda, kui wäljamaalane seletab, et tema kaubanduslikel otstarbel Eestis wiibib. Meie teame ju nii mõndagi juhtumist, kus wäljamaa „kaupmehel“ meie lähemast naabrusest muud kaupa ei olnud, kui propaganda, mis meie wabariigi wastu sihitud oli. Kuid politseinik ei tohi sealjuures ära unustada, et sarnased „kaupmehed“ siiski üsfitud nähtused on nende wäljamaalaste seas, kes meie juure sõidawad, et siin kaubandust ja äri ajada. Meie riigi huwid nõuawad, et kõik walitjuskõõimud, nende seas ka politsei, sarnastele wäljamaalastele igawiisi wastutulelikud oleksid. Politsei peab mõistma wäljamaalaste registreerimist nii sisseleada, et wiimase kitzendawad küljed wõimalikult wähe meie külalastele tunda oleksid. Politsei ülesanne ei seisja ju selles, et oma wõimu tunda anda ühe ehk teise politseimääruse teostamise

juures, mis ausa kodaniku kohta ainult lihtsat wormitaitmist tähendab. Politsei astub ainult siis üles, kui piinlik, kuid mitte filmatorikaw, järewalwe näitab, et meil wäljamaalane kuritahhlikka plaane sepitseb ja neid teostab. Nii-sugusel juhtumisel on politsei mitte ainult digus-tud, waid kohustud oma wõimu tarwitama.

Neid mõtteid wõiks iseäranis korrata ka Eesti wabariigi kodanikkude suhtes. Eesti wabariik pole mitte juhuslikult wabariigiks nimetud: Eesti wabariigi kodanik peab waba olema. Seda peab politsei iga sunduslise määruse täitmise juures tähele panema. Meie seadus-andlus ei kiisenda ausa kodaniku digusi, waid kindlustab neid. See põhimõte peab ka politsei

tegewuse juhtnõbriks olema. Kui wabariigi kodanik, näitusets, tahab wäljamaale sõita, siis on politsei selle tarwis seal, et selle ettemõtte teostamist igawiisi hõlbustada. Arijamine ning läbikäimine wäljamaaga kindlustab meie majandust ja rahwuswahelist seisukorda. Mõistagi, et reis wäljamaale ei tohi abinõuks saada, et seaduslise karistuse eest põgeneda, riigimafude maksimise ehk sõjawäekohustuse täitmise eest kõr-wale hoida.

Suhted wäljamaalastega on küpsuseksam meie politseile. Voodame, et tema selle efsami hästi läbi teeb. Urge unustage, et wäljamaa otsus-tab meie noore wabariigi üle tema wõimude tegurwiisi järele.

Politsei ja prostitutsioon.

Üks tähtsamatest politsei ülesannetest on wõitlemine prostitutsiooniga, wõi õigemini prostitutsiooni kaugas käiwate suguhaigustega. Prostitutsiooni all mõistetakse, laialises mõttes, üldse igasugu sugulist kokkupuutumist ilma abieluta. Sõna kitsamas mõttes tuleb prostitutsiooni all mõista sugulist liiderlikkust, mis juba reguläärse elutuse iseloomu omandab.

Juba wanal ajal waadati prostitutsiooni, kui lombewastase nähtuse peale ja awalikta naisterahwaid karistati. Ajaloo kestel on prostitutsioon mitmesugustes tingimistes püsinud. Rooma-ese ajal, kui Juudi rahwaste seas suguhaigused ilmniks tulema hakkasid, hukati Miidjani naisterahwad ära, keda sugulises läbikäimises juutidega märgati. Wanade greeklaste ajal karistati neid naisterahwaid, kes endaga kauplesid, sest see oli lubataw ainult naisorjatele. Ka roomlaste juures oli prostitutsioon karistataw, kuid pärast sõdapid, kui nad allahheidetud maadelt selle pahet kaasa idid, läks Roomas prostitutsioon kõige-suuremal määral lahii ja tagajärjel hukkus terve riik.

Esimesed awalikud lõbumajad tekkisid Soloni ajal Atheenas, kus nõndanimetud „directionid“ asutati. Waremalt olid küll tempelite juures naisterahwad, kes endid jumalatele pühendasid, ennast müües. Direktsioonide asutamistega läks see äri, kui sissetuleku-allik, kiriku käest riigi ehk linna kätte ja warsti ei olnud terwes Greekas ühtegi suuremat linna, kus direktsioonid oleks puudunud. Paralleel direktsioonidega hakati ka eraettemõttel lõbumajapid asutama, mis aga riigile pidid maksu-sid maksma. Samajugused lõbumajad „lupanariumid“ asutati ka Roomas. Rõnda leidis prostitutsioon juba kaitset riigi poolt.

Ristiusu laialilaotamisega muutusid paganate kõlbluse-waated ja tunnustati sugulised lõbud

patuks. Awalikud naisterahwad langesid selts-konna wiha alla, kuid selle peale waatamata õitses nende äri salaja. Prantsuse kuningas Ludwig IX. kahelkandl aastajal riskiisõjast tagasi tulles, leidis rahwa kõlbluse niivõrd langenud olemat, et käsu wälja andis, mille järele kõik awalikud naisterahwad riigist wälja aeti ja neile eluaseme andmine waranduse konfiskeerimise ähwarduse all ära keelati. See palju küll ei aidanud; wiimased asusid wäiksematesse linnadesse ja asutasid naiste näol jätkasid oma elutust. Hiljem katuti neid eraldada elanikkudest sellega, et neile elamisteks teatud tänamad määrati ja sunniti wäljajapaitwaid riideid kandma. Austrias Marie-Therese ajal kiisati neid iseäranis taga. Ludwig XIV. ajal wõeti wäljemad abinõud prostitutsiooni taotamiseks tarwitusele, kus awalikta naisterahwaid piitsadega karistati ja wangimajja heideti, kuid rewolutsiooniga häwines see kor-raldus.

Hiljem juba mitte üksi ei sallitud prostitutsiooni, waid leiti ka, et selle tarwis asutud awalikud majad riigile mõõdapääsemata tarwilised on; niisugused majad olid iihiti riigivalitsejate omandused ja riigi kaitse all. Amsterdams lubati seaduse järele iseäralises linnajaos politseinikka lõbumajapid pidada.

Warematal aegadel ei tuntud weel awalikkude naisterahwaste registreerimist. Olid küll ametnikud, kes pidid awalikkude tegema enefega kaup-lejaid, kuid ainult selle sihiga, et neilt riigi kassuks maksu kätte saada.

Prostitutsiooni politseilik korraldamine sai alguse Prantsusmaal, kus aastal 1778 suguhaiguste laialilaotamisele sellega piiri taheti panna. Awalikkude naisterahwaste järele seati sanitäär-walwe siise. Prostitutsiooni reglamentatsioon, nagu seda korraldust nimetati, wiidi Prantsus-

maalt teistesse riikidesse, nende hulgas ka Venemaal.

Umbes see süsteem, mis Venemaal tarvitusel oli, on ka praegu meie juures maffew. Prostitutsiooni järele walwas arsiline politsei-komitee, mis koos seisib esimehest, liigetest ja arstilistest personaalist. Komitee juures teenisid agendid-ülewaatajad, kes olid tegewad orgaanid järelewalwe alal. Igauhel neist oli oma teatud raioon ja nad pidid hoolitsema awalikkude majade korra eest; samuti walwasid nad, et üffilbafed awalikud naisterahwad arstilisel järelewaatusel käiksid. Ohtuti hulkusid nad enamasti mööda alam-järgu lõbukohtasid, et registreerimata naisterahwaid püüda. Kui agendi filma mõni kahtlane naisterahwas sattus, kahtus ta tema elukohta kindlaks teha, walwas tema järele ja kui temal küllalt andmeid oli kogutud, et kahtlustaw prostitutsiooniga tegemist tegi, teatas sellest komiteele. Naisterahwas kutsuti arstilisele järelewaatusse. Kui leiti küllalt andmeid tema kahtlase elukutse kohta, siis wõeti temalt pass ära ja selle asemel sai ta „kollase pileti.“ Nii-wiisi registreeritud awalik naisterahwas oli kohustud enamiste üfskord nädalas arstilisele järelewaatusse ilmuma.

Suuremat muret tegid komiteele üffilbafed awalikud naisterahwad, s. o. niisugused, kes omaette korterites üksi ehk kahekesi elasid; ehk neid küll wastutussele wõeti, idrusid nad arstilisele järelewaatusse ilmumast.

Venemaal ei olnud sarnane süsteem just kõige soojam. Agendid-ülewaatajad olid enamasti wähele ustawusega isitid. Sageasti eksploateerisid nad awalikke naisterahwaid, kellede järele pidid walwama, hakkasid nende armukesteks, wõisid lõbumajade omanikult altkäemaksusid ja pigistasid ka niisuguste suurte kuritegude juures, nagu alaealiste naisterahwaste lõbumajasse wõtmise, filmad finni.

Kõige eeskujulisemaks wõiks nimetada prostitutsiooni reglamentatsiooni Prantsusmaal. Seal on awalikkude naisterahwaste registreerimine kohtuniku asi. Peaasjalikult aitab see süsteem kaasa, et naisterahwad, kes korra libedale teele sattunud, wõiwad sealt kergesti ära pöörduda. Seal toimetakse naisterahwas läbiwaatamise = punkti, kus sel korral, kui ta terve on, wabastakse, — haiguse korral saadetakse aga haigemajasse. Jättab ta oma ametit, siis wiitakse ta kõlbluskohu ette. Kohtus antakse temale wõimalus koju tagasi pöörduda, kui ta tõotab asjat elu elama hakata. Kui ta aga oma elukutset jalgab ja perekonna juure pöörata ei taha, teatakse sellest tema omastele. Enamasti ei hooli perekond sarnase naisterahwa saatusest, sagedasti just waeuse pärast. Niisugustel juhtumistel wõetakse ta awalikkude naisterahwaste nimikirja kohtuotuse järele.

Prostitutsiooni korraldamine Norramaal, Daanimaal, Serbias ja osalt Helweetsias on politsei käest sanitaar-personaali kätte üle läinud. Seal walwab arst wastawate määruste täitmise üle. On leitud, et sanitaar-reglamentatsioonis politseilise korralduse palju paremusi on. Ta ei pea üffi suguhaigusi silmas, waid ka kõiki teisi külgehakkawaid haigusi ja mitte üffi awalikud naisterahwad, waid ka kõik suguhaiged läiwad üldise korralduse alla. Daanimaal paralleel sanitaar-reglamentatsiooni käib politsei-reglamentatsioon, mis niipalju mõjub, et mitte üffi registreeritud awalikud naisterahwad, waid ka registreerimatud arstilistele järelewaatustele ilmuvad. Serbias tarwitakse sanitaar-reglamentatsiooni fiifilise wastu wõitlemisest.

Alaealiste awalikkude naisterahwaste suhtes tuleks wähe peatuda. Küsitaw on, kas peawad nad ühisel alusel arstilisel järelewaatusel käima ja registreeritud saama? Seaduse-wõidete wastand oleks sarnane oletus. Kuid teisest küljest on nad oma hoolimatusega kõigetardetawamad suguhaiguste laialilaotajad. Euroopa riikides on niisuguste üdruute interneerimiseks parandus-ajutused, kus walituse hoolet nende waimlisi ja teisi huwisid ümber kaswatakse. Inglismaal on eraalgatusel jarnased kaswatusmajad asutatud, mis seaduse kaitse all seisawad. Hiljem on kaswatusmaju ka Prantsusmaal asutatud, kus nende tegewusel kõigeparemad järeldused on.

Wiimastel aastakümnetel on sanitaar-politseilise reglamentatsiooni wastu isearaline liikumine ellu tõusnud, mis „abolitsionismi“ nime kannab. Aastal 1879. asutas Liverpoli kolleegiumi direktori abikaasa Josephine Butler ühijuse politseilise korralduse äramuutmiseks, mida warsti toetasid hulk rahwast. Selle tagajärjel kaotati ka Indias sunduslikud määrused. Põhjendused, mis abolitsionistid ette toowad, on kõlblist laadi. Nad lähewad wälja ühediguksluse ideest naiste ja meeste wahel, kelledest ainult esimesed antakse alandawa ja haawawa läbiwaatamise alla; nõuawad prostitutsiooni häwitamist ja selle kui kuriteguse kohtulikku jälgimist, leides, et prostitutsiooni reglamenteerimine keelab awalikkudele naisterahwastele wõimalikku ja soowitud tagasi-pööramist ausale elule, selle peale waatamata, kui jügawale naisterahwas ta ei ole langenud. Paralleel prostitutsiooni häwitamisega nõuawad nad kõlbluse ilmawaadete laialilaotamist, seltskonna käekäigu tõstmist ja perekonnaelu algatuse kindlustamist, mille tagajärjel enesest kaots tarwidus awalikkude naisterahwaste järele. —

Ninukene maa, mis laudselt abolitsionistide õpetusele jälgib, on rewolutsiooni häwituses keerlew nõukogude Wenemaa. Kuid sealt tulewad sõnumid lasewad oletada, et ka see kommunist-

line uuendus rahva hufatujes mitte wiimast osa ei etenda. 15—16-aastane raskejalgne koolitüdruk ei ole sugugi haruldane nähtus, „kommunistilises paradisis“. Leitakse et see nii peab olema. Veel enam. Alaealiste abieluta suguelu edustatse walitsuse-kihtide poolt. Meieaegsed Wenemaa-sejafolid on prostitutsiooni laialilaotajateks saanud ning alaealiste prostitutsioon õitseb Wenemaal, nii kui ei ilmasi enne.

Lühikene sõrdlemise ajajätk, mis meie kogemustel ses suhtes selja taga on, sunnib meid lah-

tiseks jätma küsimuse, kui soodsad ja otstarbekohased Gestis maksivad määrused on. Selge on muudugi see, et poliitise tegevus, olgu ta rajatud misjuguatel alustel tahtes, prostitutsiooni enese vastu wõitlemijeks jõuetu on. Poliitise wõibi oma tegevusega prostitutsiooni hukkawaid järeldusi piirata ning teatawal mõõdul wähen-dada. Prostitutsiooni, kui seltskondlikku mädapaiset, wõime rawitseda ainult kõlbluse tõstmisega ning alamate rahwakihide elutingimiste parandamisega. **N. S.**

Kriminaal osa.

Psühiatria ja kuritegevus.

IV.

Et lapsed oma wanematelt mitte ainult kehast farnadust ei wäri, waid ka tihtipeale hingest farnadust omawad, on ammuigi tuntud. Rahwasuust kuuleme nii mõnigi kord: „see on ta wanematest“, ehk „see on tal juba sündimisest saadik“. Ska pühakiri räägib pattudest, mis nuheldatse laste kätte kolmandast ja neljandast põlwest saadik. Teatud haigused, seal hulgas ka waimuhaigused, lähewad laste peale üle. Samasugused omadused on ka teatud kirgedel.

Kui mõlemad wanemad waimuhaiged on, ei wõibi järeltulew sugu terwe olla. Samane lugu kordub ka siis, kui wanemate sugufondas sagedad waimuhaigused ette on tulnud. Sama, kui wanemate waimuhaiguse ning nõdrameelsuse juures, kannatab järeltulew sugu ka wanemate langetõbe, hüsteeria, joomatõbe ja raskete erguhaiguste all, nii kui näituseks musklite krambid. Kaunis tihti leiab psühiater waimuhaiguse isiku juures, kelle wanem oma elu selgitamata põhjustel enesetapmisega lõpetas, ehk kelle sugufondas farnased enesetapmised tihedamalt ette tulnud.

Kui suurel mõjul wanemate waimuhaigus laste peale awalduda wõib, näitab järgmine juhtumine. Keegi maaler Braunschweigis, naise äraolekul, lõikas oma mõlemate laste kõrib läbi ja poos ennast pärast seda üles. Selgus, et tema oma naabritele tihtipeale kaebanud, et ta tihtikushaige olla ning et ka tema lapsed seda hukkawat haigust päriuud. Sellepärast olla parem, kui ta oma lapsed aeglasti siit ilmast ära koristab. Arstlikel järeldaamisel selgus, et enesetapja nii ka tema lapsed tihtikushaiged ei olnud. Mõistagi, ta oli waimuhaige. Nii kuidas pärast selgus, oli ka tema isa tahtnud oma wiis last ära tappa ning, kui teda selles takistati, enese üles poonud.

Sündimise läbi püüandub waimuwead awaldumad kaunis tihti wälistes tundemärkides, — degeneratsioonimärkides. Kuid peame siinjuures

tähen-dama, et leidub degeneraate, kelle kehaehitus kena ning näojooned ilusad olla wõiwad. Sama leidub ka inimesi, kes degeneratsioonimärke kannawad, kuid sedawõrd waimuterwed on, et neid degeneraatideks lugeda ei wõibi. Korratumad näojooned, kusjuures üks pool nägu teisest poolest eraldub, nõndanimetud linnunägu ja teised filmatorkawad pealuwormid, iseäranis madal otfaesine, teatud kõrwade worm — üks suurem kui teine ehk üks teisest kõrgemal, pealuust eemalhoidwad kõrwad, liig rikkalik, loomuwastane juukse- ja farnadefasim, — need on enamasti tundemärgid, mis põhjust annawad oletada, et meil degeneraadiga tegemist on. Sama lajewad oletada sündimisest wigased kehajaod, tugew habe naisterahwaste juures, naistetaolised rinnad meesterahwastel, langewad puusad naisterahwastel ning kõrged puusad meesterahwastel.

Wahel on degeneraati selleläbi tunda, et naermise juures tema näojooned mitte kaasa ei naera, waid iseäraliku wõõra ning filmatorkawa ilme omawad.

Ka nõndanimetud põialpoisikaw on enamasti degeneraadi omadus.

Peale kehaliste tundemärkide leidub degeneraatidel ka terwe rida erkude ja hingelisi tundemärke. Nii näituseks, musklite krambisarnased liigutused, iseäranis näos ja õlgades, kartus puudutamise eest, kartus lageda koha eest, naistewihkamine meeste juures, raskemeelsus, ärewus. Kui niisugused degeneraadid kurjateo korda saadawad, siis kirjeldawad neid tunnistajad enamasti niiviisi: tal oli metsik waade, ta nägi segane wälja, ta oli hirmunud ehk kartlik jne.

Terwete wanemate laps kesus ja kaswab loomulikult. Kuid teist pilti pakub meile tulew degeneraat: mida wanemaks ta saab, seda rohkem tortawad filma need omadused, mis tema waimundõrkust tunnistawad.

Mitjugused lapsed langewad järsku ja tihhi-
peale ilma põhjuseta piirita vihasse. See oma-
dus kasvab ühes aastatega. Ning lõpuks kuule-
leme, et seal ehk teal on metsik, kohutaw kuri-

tegu korda saadetud. Enamasti on sarnaste kuri-
tegude kordasaatjad degeneraadid. —g.

(Järgneb).

Kirjadest toimetusele.

Rõnetraadi-kioskid.

Maagu kuulda, kawatseb Tallinna linnavalitsus kõigilähemas tulewikus telefonid sisse seada kioskidesse ning autode ja voorimeeste seisukoh-
tadesse. Oleks väga otstarbekohane sisseseata-
maid telefone politsei välispostide naabruses
paigutada, sest see oleks suureks hõlbustuseks
väliskorrapidajatele kiire abi saamiseks ning
avaliku korra alalhoidmiseks. A. R.

Riiklike hobusepidamise likvideerimisest.

Maagu teada, otsustas valitsus riiklist hobuse-
pidamist likvideerida politseiametkonnas 1-seks
jaanuariks 1922 a. Sama seaduse järele on
digus antud nendele, kellede käes hobused ja

õiduabinõud tarvitada on, neid taksihinnaga
omandada.

Jaoskonnaülemate käes on tarvitada olnud
ainult hobused, kuna aga politseiwalitsustel
mitmesugused hobuseriistad ja õiduabinõud tar-
vitada olid.

Mõned maakonna politseiülemad on esinenud
palwega, et nendele saaks antud taksihinnaga
peale hobuste ka kõik õiduabinõud; seega jääks
jaoskonnaülemad õiduabinõudest ilma.

Minu arwates oleks õiglasem, et ka jaoskonna-
ülematele politseiwalitsustes olevatest õiduabi-
nõudest osa välja antaks. See võimaldaks nendele
tulewikus hobusepidamist, mis tingimata tarwilik,
on sest et 3000 marga õidurahaga kuus läbi
ei tule. Jääme ootama, mis ülemus teeb.

Jaoskonna ülem.

Kohtutoast.

Rahe kordniku haavamine.

Dõsel vastu 8. novembril 1920 aastal teatati
Wiruvärava juures seiswale politseikordnikule
Johannes Käbi, et kahtlase isikud Uuel
tänaval nr. 7 ajuwasse poodi sisse murrawad.
Kordnik Käbi, kes sissemurdjaid tabada tahtis,
saatis kordniku Tamhuri ja eraisiku Gleseri
Brookusmäe kaudu Uue tänawa teise poole otja,
kuna tema ise kordnik Arikasega Wana
Wiru tänawa kaudu Uuele tänawale läks.
Majale nr. 7 lähenedes kuulsid Arikas ja Käbi,
et kangi abil ühte ust lõhutakse. Umbes 30
sammu kaugusest sissemurdmise kohalt jooksid
mõlemad kordnikud kohale ja hüüdsid: „käd
üles.“ Üks sissemurdjatest tõstis käd üles
ja jäi seisma, kuna teine Käbi peale
revolwrist pangu andis, mis õnnets aga ei
tabanud, ja siis jooksu pani. Kordnik Käbi
lasi kurjategijale wiis pauku järele, kuid ei
trehwanud. Kinniwõetud isikud Käbi walwe
alla andes, läks kordnik Arikas lastjat tagaajama,
kes Brookusmäe poole jooksis. Brookusmäe poolt
tulijad Tambur ja Gleser wõtsid siin kurjategija
revolwripaukudega vastu, kes ümber pööbras
ja Arikase peale revolwrist lastis. Kordnik
Arikas sai jalast kuuliga haawata ja kukkus
maha, kuna kurjategija pimedal tänaval ära
kadus.

Selgus, et kinniwõetud isik oli tuntud murd-
waras Umbra walla kodanik Eduard Walter.
Kuriteo kohalt leiti üks raudkang. Sissemurdjad
olid jõudnud juba Aleksander Sutti mööbli-
kauplusesse sisse tungida ja sealt ühe palitu ja
mikroskoobi 5000 marga wäärtuses ära warastada.
Ka olid nad katset teinud kõrwalolemasse Eduard
Risti saapakauplusesse sisse tungida.

Eduard Walter'i seletuse järele olnud tema
kaaslane Alfred Allikajakas.

28. novembril samal aastal umbes kella 10
ajal õhtul, kuulis Tartu linna 3. jaoskonna
politseikordnik Blaubrik, kes Holmi ja
Kalaturu tänawate nurgal postil seisis, „Kiiewi“
wõdrastemaja juures naisterahwa appihüüdmist.
Kohale minnes nägi Blaubrik, et keegi mees
naisterahwa käest palitu ära kiskus ja sellega
linna poole minema hakkas. Kordnik Blaubrik
jooksis mehele järele ja pidas ta kinni. Samal
filmapiilaul tõmmas see taskust revolwri wälja
ja lasi kordniku peale, kes peast haawata sai.
Blaubrikul läks korda revolwrist kinni haarata
ja rabelemise juures kukkusid mõlemad maha.
Maas olles, kiskus kuritegija revolwri unesti
lahi ja lasi teise pangu Blaubriku peale, mis
kaela sisse tungis. Appihüüdmise päale tuli
Blaubrikule abi ja neil läks korda kuritegijad
kinni siduda ja jaoskonda toimetada. Jaoskonnas

Wangide-wahetamine Wenemaaga.

Et Wenemaa wangikodades kiratsemaid Eesti kodanikke päästa, wahetas meie walitsus Eesti pinnal politsei- ja kohtuwoimude kätte langenud kommunistid Eesti wangide wastu ümber. Meie pilt kujutab rongi Romarowlas, millega 43 enamlast „kommunistlike paradiifi“

saadeti. Rong wõeti Wene piiril Eesti walitsuse esitajate käest Wene woimude poolt wastu.

Teine üleswõtte kujutab neid Eesti pantwange Narwa karantiinis, kes Andronijewi laagrist kodumaale jõudsid. See laager — Moskwa läheduses — on üks kõige suurematest Wenemaal, kus poliitilistes kuritegudes süüdistatawaid „burskuisid“ wäga farmi reshiimi all ning näl-

nimetas isit ennast Rajakaks ja pärast Tambergiks, kuid hiljem selgus, et ta tagaotsitaw Alfred Allikajakas oli.

Arstilisel järelwaatusel tunnistati mõlemate kordnõukude haawad rasketeiks. Tallinnas toimepandud murdwarguses ja kordnik Arikase tapmiskatsetes Allikajakas ennast süüdi ei tunnistanud, seletades, et ta sel päewal Tartus olnud. Blaubriku tapmiskatsetes tunnistas ta end süüdi, seletades, et oma tutawat Marie Pootsi kohtades, kutsunud teda wõdrastemaija, kuid see pole tahnud tulla ja kui ta temast kinni haaranud, rabeleunud see lahki ning Pootsi palitu jäänud tema kätte. Kordnik Blaubriku peale lasti järele sellepärast, et politsei kätte ei tahtnud sattuda. Allikajakas sai wiist lastmise juures uuel tänawal haawata, sest öla seest leiti temal wärsked kuulhaawad, mille ta ise ütles saanud olemat kusahil teemajas kaklemise juures.

Sõjaringkonnakohtus leidis Allikajakase süüdi olemat mõlemates tapmiskatsetes, murdwarguses ja riisumises, ja mõistis ta kõigi õiguste kaotamisega surma mahalaskmise läbi. Oigus saadeti täide.

Salakuulajad sõjawägede staabis.

Sunnikuul läinud aastal tuli ilmsiks, et sõjawägede staabis saawad sõjaliste tähtsusega teated seal teenivate isikute poolt nõukogude Wenemaa agentidele edasi antud. Asja piinlikul uurimisel selgus, et asja eesotsas seisab riigilogu liige Martin Bleimann ja kodanik Peeter Lempo, kuna teadete muretsejad olid staabi sõdurid — kirjutajad Woldemar Pärn ja Arnold Miilen. Wiimase kolme juures pandi läbiotsimised toime. Lempo juurest leiti hull sõjaministeeriumi päewakäskude ärakirju, sõjalisi teateid, mis Eesti wabariigi wälise julgeoleku kohta käiwad ja üks paberilehe pealkirjaga: „audke selle ettenäitajale seitsetuhat marka. M. Bleimann.“ Lempo seletuse järele olla ta selle riigikoguliikme Bleimanni käest saanud tõenduseks, et ta raha saab. Pärni juurest leiti läbiotsimisel shifreeritud telegrammide ärakirjad, mis sisaldasid operatiivteateid Pihtwa all märgatud enamlaste sõjaliste ettevalmistuste üle. Nagu juurdlemisel selgus, teeninud Lempo kuni jaanuarikuu ni sõjawägede staabis. Teateid kogunud ta juba siis nõukogude Wenemaa saatkonnas teenivate isikute ettepanekul. Kõik teated

gides nõukogude korda austama õpetatse. Suur küsimus, kas kõik meie pildil toodud pantvangid kodumaad enam näinud olesk, kui mitte meie walitsuse ehitus Moskwas

neid toidumoonaga warustanud poleks. Nende nimes leiawad lugejad „Eesti Politseilehe“ neljandamas numbris Narwa karantiini jõudnud isikute nimetirjas.

annud ta edasi isikule, keda warjunime all „Kotkas“ tunnud. Kokku saanud nad alati linnast väljas teatud kohal. Saatkonnas maksetud temale 3500 marka kuus. Hiljem saanud ta demobiliseeritud ja siis teinud ta Pärnile ja Miilenile ettepaneku teateid välja anda. Mõlemad olnud nõus ja ta maksnud neile kokku umbes 10.000 marka. Miilen muretsenud temale peaaegjalikult salajasi päewakäske, kuna Pärn salajasi dokumenta ümber kirjutanud ja temale edasi annud. Märtsikuul teinud Bleimann temale ettepaneku sõjawäelisi teateid muretseda. Bleimanni ettepaneku võtnud Lempo vastu ja hakanud sellest ajast peale teateid kahes eksemplaaris muretsfema. Natuke hiljem nõudnud Bleimann, et ta üheswerstalise operatiivkaardi temale muretsfeks iga-juuse hinna eest. Tema pööranud siis Pärna poolt. Pärn nõudnud selle muretsfemiseks 10.000 marka. See kaart oli salajane ning müügil teda ei olnud. Nõnda oli see kaardi muretsfemise ettepanek katti jäänud. Lempo oli Bleimanni käest teadete eest 15.000 marka saanud.

Nagu agentuurteadete läbi kindlaks sai tehtud, seisis riigikogu iseseiswate sotzialistide rühma

liige Martin Bleimann Pihkwa 7. armee wastuluuramise osakonna teenistuses. Kõik teated saatis oma kurjeeride läbi selle osakonna ülema Aleksander Zea kätte. Palka saanud ta korraliselt 25 kuni 30 tuhat marka kuus, kuna wahest era-korraliste väljaminekute peale suuremaid summasid saanud; nõnda saanud ta nimetud salajase kaardi muretsfemiseks 50.000 marka. Et paremini teadete korjamist organiseerida ja wäärtuslikumaid teateid saada, õpetanud Bleimann ühte neist staabi kirjutajatest raudkapi wõtit järele tegema. Kas see kawatus täide sai wiidud, jäi kindlaks tegemata, kuid leiti läbiotfimisestel niisuguste dokumentide äratirja, mis raudkapis alal hoiiti.

Lempo ja Miilen tunnistasid oma süü üles, kuna Bleimann ja Pärn seda salgasid. Bleimanni, kelle isit puutumata oli seni kui riigikogu teda välja andis, jäi wahil alla wõtmata, ning põgenes hiljem Wenemaale, kuna teised kõik wahil alla paigutati. Peter Lempo wahetati detsembrikuul Wenemaal kinnipeetawate Eesti wangide wastu ümber. Ainult Miilen ja Pärn olid sõjaringkonnakohtu ees wastust andmas.

Rohus mõistis Arnold Wolffi p. Milleni 10 aastaks ja Woldemar Johannese p. Pärni 5 aastaks sunnibõlle.

Korndit Koffa tapmine.

18. mail 1920. aastal leidsid wanemad politseikordnikud Otto Koff ja Aleksander Kanger Känemaal, Sooniste wallas, Soofalu külas Kangru talu lähedalt metsast salawiinawabriku fiskekseade. Wiina teetmise peal wõeti kinni Kangru talu peremehe Jüri Lindali õde Pauline Perfiljewa. Selle peale sai wallawanem Kustas Meelits kohale kutsutud ning suurema tähtsusega asjalised tõendused, nagu kōõl, antru täis püstari, aparaat, kraabiklaas jne., Kangru talu õue wiidud. Kangru talus toimepandud läbiotsimisel leiti kats Jaapani wintpüssi. Et läbiotsimisega ja protokollkirjutamisega palju aega läks, mahutati õhtul kōõl asjalitub tõendused — wiinapõletamise abinõud ja leitub kroonu püssid, jama ka taluweremehe Jüri Lindali jahipüssi Kangru talu aita, et järgmisel hommikul neid asju Märjamaa politsei ülesma juure edasi saata. Selle peale sai aida üks lutustatud ja wõtme wõttis korndit Koff oma kätte ja kohalik wallawanem Kustas Meelits korraldas õõfeks aida ukse juure wahtideks Kustas Keinwarfi ja Gustaw Estali, kussjuures wiimane jahipüssiga warustatud oli.

Õõfel ilmusid Kangru talu õue peale aida juure üle kümne mehe, kellel suuremal hulgal püssid ja rewolwrid käes olid, ning kaskisid wahtisid aida ukse eest ära minna. Kui waht Keinwaris selle nõudmise peale tähenbas, et see korda ei lähe, pani üks kallalitungijatest rewolwriotsja Keinwarfile wastu rindu, ning küsis: „kas lähed eest ära?“ Selle peale läksid wahid aida ukse eest kõrwale. Kallalitungijad wõtsid ühe palgi ning löid aida ukse, kus asitõendused sees olid, maha. Wahipeal oli Leena Piilman, kes aida peal magas, rehelit möõda alla tulnud. Temale astus mees püssiga wastu ning kasktis paigal seista. Aidast löid kallalitungijad wiinapõletamise abinõud ja püssid wälja ning läksid ühes nende asjadega minema. Pimeduse tõttu ei tunnud wahid kedagi rōõwlietst ära; ainult seda olid wahid tähele pannud, et õõhel olnud filmad tahmaga ära määritud.

Kella 3 ajal ilmusid Estal ja Keinwaris politseikordnikkude Koffa ja Kangeri juure ning teatasid asitõenduste rōõwimisest.

Järgmisel hommikul umbes kella 11 ajal hakkas korndit Koff ühes arreteeritud Pauline Perfiljewi ja Jüri Lindaliga Märjamaa politseiülesma juure minema. Kella 2 ajal jõudsid korndit Koff ühes Pauline Perfiljewiga Kohatu mõisa lähedale, mis asub umbes 9—10 wersta Kangru talust Märjamaa pool. Kōõge ees käis teekäija wenelane, keegi Boris Moltshanow. Umbes 15 sammuga järele oli Jüri Lindal ning umbes 4 sammuga wiimase järele käisid korndit Koff ja Pauline Perfiljewa kõrwti. Korraga kõlas teekärest metsa poolt püssipauk ning korndit Koff langes maha.

Selle peale kutsus wenelane Moltshanow Jüri Lindali ja Pauline Perfiljewa Kohatu mõisa ning teatas lastimisest mõisaomanik Arnold Winkelile, kes kuriteo koha peale ilmus. Korndit Koff elas weel. Kuul oli korndit Koffi seljast tabanud ning kõhust wälja tulnud. Winkeleri poolt sai Koffale esimene abi antud. Winkeleri küsimise peale, kes lastja oli, wastanud korndit Koff „see on kōõl üks kompanii“. Peale haawamist elas korndit Koff weel umbes 2 tundi.

19. mail, s. o. samal päewal, kui politseikorndit Koff maha lasti umbes kella 12 ajal päewal nägid tunnistajad Anna Kreeman ja Kustas Paulmann „Rehe“ talust Karl Gipsli ja Jakob Rabenbaumi kiirel sammul Kohatu mõisa poole minemat. Mõlemil olid püssid kaasas ning näod tahmaga määritud. Karl Gipsli oli roheline kaabu peas. Mõõdamannes küsis Gipsli Paulmanni käest: „kui palju aja eest läks Kangru Jüri siit möõda“, mille peale Paulmann wastanud: „umbes tunni aja eest“. Anna Kreemanni poole pöõrates ütles Gipsli: „kui lõuga ei pea, jaad püssi“, sealjuures püssi peale näidates. Selle peale läinud Gipsli ja Rabenbaum mõlemad pool-jooksul edasi. „Rehe“ talust on selle kohani, kus korndit Koff maha lasti, umbes 6 wersta.

Enne seda oli tunnistaja ja Kustas Meelits Rabenbaumi ja Gipsli Soofalu küla heinamaal näinud, kussjuures Rabenbaum tunnistaja käest küsinud, kas korndit ühes Jüri Lindali ja Pauline Perfiljewiga on Märjamaale läinud. Selle peale wastanud Meelits, et olla läinud. Gipsli olnud filmanägu määritud ning kaabu peas.

Asitõenduste rōõwimise pärast wõttis kohtu-uurija Karl Gipsli, Hans Gildemanni, Julius Hanspeetri, Eduard Hanspeetri, Jaan Neumanni, Jüri Neumanni, Jakob Rabenbaumi, Kustas Lindali, Eduard Neumann, Gustaw Tammeristi ja Arfadi Pauluse wastutusele. Politseikorndit Koffa tapmise pärast on kohtu-uurija poolt Karl Gipsli, Jakob Rabenbaum ja Kustas Lindal wastutusele wõetud.

Wiinapõletamise abinõude ja püssi rōõwimises Kangru talus õõl wastu 19. maid 1920 a. tunnistasid endid süüdlaseks Kustas Lindal, Julius Hanspeeter, Jaan Neumann, Karl Gipsli, Eduard Neumann, kuna Jakob Rabenbaum, Hans Gildemann ja Gustaw Tammerist endid selles kuriteos süüdlasteks ei tunnistanud. Kaebalune Eduard Hanspeeter on 17. septembril 1920 a. ära surunud, kuna kaebaluseid Jüri Neumanni ja Arfadi Paulust ei ole korda läinud üles leida.

Kaebalused Karl Gipsli, Jakob Rabenbaum ja Kustas Lindal ei tunnistanud endid politseikorndit Koffa tapmises süüdlaseks.

Rahukogu wäljaõidustungul kestis asjahantamine kolm päewa. Üle kuulati 40 tunnistajat. Et tunnistajad kaebalustega ühest külalt olid, oli wäga raste nende käest tõtt kätte saada; ainult eesistuja rahukogu abiesimehe Wälbe agara juhatusel tõtt wõis asja kohta selget pilti saada. Selgus, et sõjariistus asitõenduste

rõõmimist ei olnud, vaid oli lihtne wargus. Tap-
mises leiti süüdi olewat Gipsli ja Rabenbaum, kuna
Lindali süütaus tunnistajate läbi selgus.

Kohus mõistis Karl Gipsli, 23 a. wana ja Jakob
Rabenbaumi, 25 a. wana, kõigi iseraaliste kodaniku-
õiguste kaotamisega 15 aastaks junnitööle, Rüstas
Lindali, 36. a. wana, Julius Hanspeetri, 37. a. wana,

Jaan Neumanni, 41. a. wana, Eduard Neumanni, 23.
a. wana, igakuiste kõigi iseraaliste kodanikuõiguste
kaotamisega üheks aastaks wangiroodu ja igakuks tuhat
marja kohtumaksu maksma.

Hans Gildemann ja August Tammerist mõisteti
kohtu poalt õigeks.

Meie lugejatele lahkeks tähelpanuks.

Et politseilehe saatmist uuest aastast
katkestamata jätkata, palume lugejaid
tellimise uuendamiseга rutata.

Et üksikute numbrite müügi tarwis
määratud politseilehe arvust weelgi eksem-
plaare tagawaras on, siis woiwad telli-
mised mitte ainult uuest aastast, vaid
ka 1-sest detsembrist 1921 a. wastu wõe-
tud saada. Detsembrikuu numbrite eest
(neli) tuleks 70 marka tellimishinnale
juure lisada. **Talitus.**

Nädala ülewaade.

„Saaremaa hukkimine,“ piiriäärsete kaubawahetus punktide sulgumine. Soome-Wene wahetord,
Wenemaa olud.

Suurt ärewust sünnitas Eesti aurik „Saa-
remaa“ hukkimislugu.

„Saaremaa“ oli teel Peeterburist Tallinna.
Õjel wastu 9. detsembrist pörkas ta Shebelewi
tulitorni juures Wene jäälohtuja „Wjuga“ga
kokku, mille tagajärjal ühes meeskonnaga, 4
reisija, lootsi ja kontrolööriга, kokku 21 inimesega,
põhja läks.

Kiwiisi kirjeldab seda juhtumist lühikene teada-
anne, mida meie Moskwa saatkond mõni nädal
peale „Saaremaa“ hukkimist Wene walitfuselt
sai. Wiimane lütkab kõik süü „Saaremaa“
peale, kes ilmana tulemeta olla sõitnud. Kuid siii-
jõudnud erateated on jeda laadi, et neid raske
on kokkukõlasse wiia ametliku teadaannega. Dõl,
mil õnnetus juhtus, olnud kuurwalge, nii et
„Wjuga“ meeskond ifegi Kroonlinnast „Saa-
remaa“ peale wõetud lootsi Iwanowi, kes laintega
wõitles, ära tunnud. Mõistaja, et „Wjuga“
niisugustel asjaoludel „Saaremaad“ nägema
pidi, kui teda ise enne jeda saatnud ja kohale
paigutanud oli, käsuga tema tagasitulekut ära-
oodata. . . .

Kuid toonitame, et see kirjeldus erateadete
peal põhjeneb. Jääb äraootada ametliku asja-
uurimist, mida meie Moskwa saatkond oma esi-
taja osawõttel energiliselt Wene walitfuselt
nõudnud on.

1. weebuariks j. a. sulutatse kaubawahetus-
punktid, mis mitmessa kohta meie Wene-piiril
tekkisid. Need wahetuspunktid töötasid niisugus-

tel asjaoludel, mis nende tegewuse kontroleeri-
mist märkja raskeudab. Riigi huwides oli siin
ainult üks wõimalik otjus — jarnaste ettewõtete
tegemust täiesti likwideerida. Sellele ühifele
otjusele jõudsid ka asjasthuwitud fise-, raha-,
sõja-, wälis- ning kaubandus- ja tööstusministrid.

Karjalased jätkawad edukalt oma wõitlust
Wene nõukogude walitfusega. Wiimaste teadete
järele olla nende kätte Borajärwi ühes rikkaliku
sõjasaagiга langenu.

Punawäelastele abiks õitab Moskwa diplo-
maatia. Peale Soome walitfust sai ka meie
wälistminister Wene nõukogude protesti-märgu-
kirja. Wiimane tahab tõendada, kui oleks Eesti
walitfuse pödramine rahwasteliidu poole Kar-
jala asjas Moskwa walitfuse wastu sihitud wae-
nulik talitus ning wahelsegamine tema sifemis-
tesse asjadesse. Kuid rahwasteliidu põhikiri
seletab kategooriliselt, et rahwasteliidu nõukogu
sõbraliku tähelepauu pödramine niisuguste rah-
wuswaheliste asjaolude peale, mis ähwardawad
rahule eht rahwaste heale läbitäimisele, ei ole
mitte teise riigi sifemisresse asjadesse segamine.
Seda rahwasteliidu põhikirja punkti pidi meie walit-
fus Wene wäliskommisjarile oma märgukirjas
meeletuletama, sellepeale waatamata, et Moskwa
walitfus rahwasteliidust midagi teada ei taha.

Wahetord Soome ja Wene walitfuste wahel
muutub ifka terawamaks. Nõukogude Wenemaa
esitaja Helsingis teatas, et Wene kaubandus-
wolnikud, Soome-Wene wahetorda arwesse

õõttes, on sunnitud oma tegevust Soomes lõpetama. Enamlaste tegelased Helsingis võtavad välja suuremate summade viisi raha Soome pankadest. Viimased teated kõnelevad kouni sellest, et Moskva valitsus oma ewalueerimiskomisjoni Wiiburist ära kutsub ning Soome komitee lahkumist Peeterburist nõuab.

Benemaalit kolavad sõjalised hüüed. Peeterburis peeti kohalise nõukogu peakoosolek ära, kus Wene sõjajõudude juhataja Kamenev üles astus. Tema sõnade järele seista Ukraina ja Karjala mäsjud ühenduses. Selle üldise plaani taga seista Sawinkow, keda hiljuti Moskva nõudmise tõttu Poolast välja saadeti. Kuid punane vägi pidada Soome valitsusele selgeks tegema, et ta mitte ei luba tulega mängida!...

Koosolekul wasturõõdetud resolutsioon seletab muuseas, et kodanline Soome warsti nõukogude Soomeks muutub.

Oleks huvitav teada, kas Moskva väliskomisjariaat selles resolutsioonis teise riigi sihtmistesse asjadesse segamist näeb või mitte?

Wene emigrantide ajakirjandus leiab juba ajakohaselt oma lugejaid Soome sõjaväeliste jõududega lähemalt tutvustada!...

Üheksandal nõukogude kongressil Moskwast pidas Lenin pikema kõne, milles tema, muuseas,

erakorralisi komisjone selles süüdistas, et nemad oma tegevust valitsuse uue majanduspoliitikaga kokkufõlasse viia ei taha. Lenin palus kongressi erakorralise komisjoni võimu märtsa kitsendada.

Lenin on sunnitud ise oma käega seda hävitama, mis tema nii suure waevaga Benemaal soetas ning mille peale „kommunistlik paradüüsi“ rajas. Erakorralised komisjonid ehk nõudanimetud ishedad pidid kontrrevolutsiooni wastu võitlema ja spekulatsiooni hävitama. Kuid ishedadest kaswas riik rligiise, mille wastu nüüd Lenin ise kongressilt abi palub. Ning tõesti temal ei jää muud üle: ehk kapitalistilist korda edasi soetada ning isheka võimu murda, ehk ennast võidetuks tunnistada. Nõukogude valitsus räägib juba teist aastat kõiksugustest kontseptsioonidest väljamaalastele, kuid seni pole veel keegi konfessionäär nõukogude õnge otja sattunud. Möistagi mispärašt: misuguseid tagatisi võib praegune Moskva valitsus anda konfessionäärile, kes oma ettevõttesse miljonid matma peab, sest et Benemaal kõik majandus rufuhunnikus on? Kes usaldab oma kapitaale paigutada Benemaal, kus valitsus majanduspoliitikat ajab, kuna võimsam isheka igas kapitalistis kontrrevolutsioonäri näeb?...

Jah, seltsimees Lenin, Teie seisukord pole tõesti mitte kahetsemisväärne!... R.

Sündmused.

Nõõwimine.

22. detsembril l. a. teatas Permisküla walla raiooni-ülem Schibalow'ile Starjatina Geras elutsjew Sergei Popow, et 20. detsembril l. a. õhtu kell 9 Kuninga külast ühes sellistlike Ignati Michailow'i ja Pawel Mošew'iga koju sõites on neil teel wastu tulnud Kuninga külas elutsjewad Nikolai Maslow ja Mihail Polosow ühes teiste temale tundmata meestega, kes teda saanist maha ristunud, pektnud ja taskust rahakoti ühes 1800 marga rahaga ära rööwinud. Raebealusel jalgawad oma süüdi.

Nõõwmõrtsufas tabatud.

19. oktoobril ilmunud tundmata noormees Wiljandi maakonda, Pajusi walda metsapraakeri Artur Sitska juure teenistust otfima. Et aga Sitskal noormehele tõõd anda ei olnud, saatnud ta teda oma isa juure Waimastwere walda, Metsa-Kaerasaare tallu, kellel parajasti sulast waja olnud. See palganud tundmata noormehe, ilma et oleks tema käest dokumenta nõõd-nud ehk perekonnanime küsinud.

Samal päewal sõitnud Sitska uue sulasega Järwa maakonda Wahu laadale hõrga ja õunu müüma.

20. oktoobril laadalt tagast sõites, on Sitska õhtul umbes 6 wersta kodust Puusepa talus hobust puhanud,

õhtust sõõnud ja kauba eest saadud raha lugenud. Kella 1/2 10 ajal õhtul on Sitska ühes oma uue sulase Karлага nimetatud talust kojupoole sõitnud, kuid jäänud aga ühes sulasega kadunuks.

22. oktoobril leidsid Sitska omaksed politsei abil tema üleni werise furnuteha kodu lähedalt metsa-wahelise tee pealt. Kuriteo koha peale oli maha jäetud wanter ühes kraami ja hobuseriistadega, kuna hobune ja umbes 13000 marka ära oli rööwinud. Tapetul leiti 68 noahaawa, milledest 3 surmawat.

Selle kohutawa mõrtsukatõõ jälgimisele ja kurjategija päewawalgele toomisele asus Tartu kriminaal-politsei. Oli selge, et tapmise wõis toime panna Sitska uus sulane Karla. Nõõwmõrtsufata päewawalgele toomiseks olid andmeteks ainult tema tundemärgid ja arwataw eesnimi — Karla, kuid sellest hoolimata läks Tartu kriminaal-politseil paari nädala pärašt ometi korda selgitada, et otfitaw nõõwmõrtsufas on Pärnu maakonna Jäärja walla kodanik Karl Mardi p. Sternfeldt, 22 a. wana.

19. detsembril sai Tartu kriminaal-politsei teada, et tagaotfita wõ hiljuti Jõhwi lähedal asuwasse „Kurtruse“ põlewtkiwaewandusse tõõle läinud. Ajawiitmata sõitfid ametnikud kohale ja tabafid 20. detsembril nõõwmõrtsufata Sternfeldti unewoodi pealt.

Teade, et tema süüte pealt juba kate ära on kistud, ei püüdnudki ta seda salata. Tapmise mõte tekkis tema Juusepa talus, kus peremees oma raha luges. Peale kuriteo lasjand ta rõõmitud hobuse Wägewa jaama lähedal lahki, kust see mõne päewa pärast Tartu kriminaal-politsei poolt üles leiti, ning sõitnud rongiga

Tartu. Siin olnud ta rõõmitud raha eest uue ülikonna, kaabu ja palitu ning läinud Jäärja walda oma sugulaste juurde. Kartes tagaotsimist tulnud ta paari päewa pärast sugulaste juurest ära ja hullunud siin ja seal. Viimaks läinud ta raha puudusepärast põlewõitkaewandusse tööle.

Ametlik oja.

Päewakäskudest.

Siseministri: 31. detsembril 1921 a. nr. 34.

§ 1. Palun siseministeeriumi ametnikka vastu võtta minu ja ministeeriumi nõukogu poolt teinud hoolsa kaastöö eest läinud aastal ja jätkamisel termitus uueks aastaks.

§ 4. Wabariigi walitsuse poolt 4. aprillil 1921 a. vastu võetud ja „Niigi Teatajas“ Nr. 20—21 a. avaldatud seaduse põhjal, wabariigi kaitsepolitsei ametnikkude wormiriite kohta, kanda kaitsepolitsei peawalitsuse ülendamal, tema abidel, isearaliste käskude täitjal ametnikul, jaoskondade ülendamal ja nende abidel ametiaastmete tähendustena ölalappidel: peawalitsuse ülendamal — kolme, abidel — kahte ja isearaliste käskude täitjal ametnikul — ühte kollasest metallist neljanurgelist suurt tähte; jaoskondade ülendamal — kahte suurt tähte, nende manemadel abidel — kolme väikest ja nooremadel abidel — kahte väikest walget metallist neljanurgelist tähte.

23. detsembril 1921 a. Nr. 33.

§ 3. Määrata komisjon siseministeeriumile osetatava liikwa waranduse, kantselei ja majanduslike tarbe- ja kuluainete läbiwatamiseks ja wastuwõtmiseks.

Wastuwõtmisele selle komisjoni kaudu on wabastatud liht tarbeasjad kuni wiiekuhande margani. Siigeteks määrata: administratiivwasjade peawalitsuse juhataja abi, politsei peawalitsuse ülem abi ja siseministeeriumi waranduste walitseja. Komisjonil töötada herra Mölderit juhatusel. Sga wastuwõtmise kohta akt kirjutada. Komisjonile teen ülesandeks siseministeeriumi liikwa wara, kantselei ja majanduslike tarbe ning kuluainete mahutamise, hoidmise ja äratarwitamise korra kohta aegajalt ülewaatust teha. Peawalitsusi ja alluwaid asutusi, kel oma iseseisew sisseostu ja tarwitamise kord, kohustan samasuguses korras talitada, mis juhataja eht ülema poolt kindlaks määratud.

Politseipeawalitsuse ülema.

19. detsembril 1921 a. Nr. 104.

§ 4. Kohustan kõiki politseilemaid sisse seadma, alates 1. jaanuarist 1922 a., warustuselised politseiametnikkude peale, millest näha oleks, kuipalju üksik politseiametnik riiklist warustust saanud, mil ajal kätte saanud ja mis sugusel kujul (uus eht pruugitud). Warustuse lehed tulewad pidada iga amet-

niku kohta eraldi, kus äratähendatud peab olema: kõi riikline warustus, mis ametnikule wälja antud ja wastawa ametniku allkiri selle üle, et tema kõi lehel märgitud warustuse tähendatud aegadel kätte on saanud.

§ 5. Politseiametnikkudel wormiriite kui ka jalandude walmistamiseks tarwisminewa riide ja materjaali normide kindlaksmääramiseks 1922 a. peale ja üffitute mõõtude kindlakstegemiseks määran komisjoni järgmises koosseisus: eesistuja Politsei-inspektor hra Jakobson, liikmed Tallinna linna politseiuülem abi Zamm ja politseipeawalitsuse käskudetahtja ametnik Wirt. Komisjonil kokkuastuda 22. detsembril j. a. kell 12 päewal politseipeawalitsuse ruumides ja juure kutsuda Riigikontrolli esitaja ning asjatundjatena rätsepad Jaanson ja Wandmann. Tähendatud komisjoni ülesandeks on: 1) kindlaks määrata, kui palju riidet läheb waja ühe politseiniku wormi-mütsi, ülikonna ja fineli walmistamiseks, 2) kui palju on waja teisewärwilit riidet tundemärkide jaoks ühe ülikonna, fineli ja mütsi juure, 3) kui palju waja kantpaela ühe ülikonna, fineli ja mütsi juure, 4) kui palju waja woodriiuet, waherriet, nõõpa, haaka, watti j. n. e., ühe ülikonna, fineli ja mütsi õmblemiseks, 5) kui palju läheb waja niiti ühe ülikonna, fineli ja mütsi õmblemiseks, 6) kui palju läheb waja nahka, tallanahka, woodrinahka, pinfolinahka, kannatapinahka j. n. e. ühe paari saabaste walmistamiseks mõõdukus ja kaalus ning kui palju läheb waja nahka saabaste pooltallutamiseks. Edasi tuleb komisjonil kindlaks teha: 1) mütsi alumise ääre kõrgus, 2) päälmise ääre kõrgus, 3) mütsi firmi laius ja pikkus, 4) pagunite pikkus ja laius, 5) taskute laius ja pikkus, 6) ülikonna krae kõrgus, 7) wärwilitsest riidest warukatete otste pikkus ja wiimaste ligem kirjeldus, 8) palju waja galluunt, mis sugust ja kui laia, 9) fineli krae laius, 10) seljapõõnade pikkus ning laius ülikonnal ja finelil, 11) kui pikkal rohelised kandid ja kus nimelt ja 12) kui pikk wõib fineli ja frenschit tagumine lõhtilõige olla. Peale selle tuleb komisjonil kindlaks määrata mütsi, ülikonna, fineli ja saabaste töörahade suurus.

Komisjonil sellekohane akt kokku seada ja järgmisel päewal kell 12 mulle ette tunda.

28. detsembril 1921 a. nr. 105.

§ 3. On juhtumisi ette tulnud, kus mõned wälispolitseiametnikud kõi fugu tsiwiilnõudmiste asju oma

lahendada on võtnud. Niisugustes asjades isegi juurd-
lust toimetanud, wististi neil põhjustel, et pole suutnud
wahet teha tsiviil- ja kriminaalseaduste wahel.

Kohustan seega kõiki politseiülemaid alluwatele
ametnikkudele kindlasti teadmiseks ära seletada kriminaal-
ja tsiviil-asjade wahel ja et politseil mitte õigus ei ole
ennast tsiviil-asjade lahendamisse segada.

§ 4. Uwaldan raiooniülemate nimekirja, kes VII
politsei raiooniülemate kursuse lõpetanud ja oma ameti,
kohtadesse tagasi komandeeritud:

Tallinna linna politsei: Laas, Hermann,
Tiinberg, Johan, Mitt, Hans, Põld, Jüri,
Sampu, Juhani, Lendal, Rudolf.

Raudtee politsei: Marks, Johannes.

Tartu linna politsei: Keeru, Karl ja
Soijew, Ewald.

Karwa linna politsei: Alabert, Eduard,
Närme, Alfred.

Harju maakonna politsei: Jansen, Jakob,
Kiwistik, Hans, Park, Peeter, Tinitis, Julius,
Wispaš, Hermann.

Wiru maakonna politsei: Kasl, Oskar,
Lambo, Alfred, Leppisaar, Karl, Orre, Karl,
Pusta, Johannes ja Witsut, Rudolf.

Järwa maakonna politsei: Martinson, August
Pärg, Jaan ja Tomson, Johannes.

Lääne maakonna politsei: Entmann, Alex-
jander, Kreemann, Arwed, Ormus, Johannes,
Ueßson, Johannes ja Jürgen, Aleksander.

Tartu maakonna politsei: Paal, Karl, Moor,
Johannes, Mõttus, August, Mengel, Johannes,

Pallo, Ernst, Pruel, Georg, Tiilik, August,
Wiil, Peeter, ja Wurt, Jaan.

Walga maakonna politsei: Kruustul, Hugo
ja Sutt, Hans.

Wõru maakonna politsei: Kera, Kristjan,
Kull, Peeter, Loodus, August, Miilus, Woldemar,
Wari, Daniel ja Zirk, Friedrich.

Petseri maakonna politsei: Särman
Eduard ja Kostabi, Ludwig.

Wiljandi maakonna politsei: Laos,
Hendrik, Lillak, August, Noorkull, Juhani ja
Rõmm, Tõnis.

Pärnu maakonna politsei: Vienthal
Mihkel, Karum, Aleksander, Riidermann, Jaan,
Kuningas, Mihail ja Tomasson, Julius.

§ 5. Tihti peale korduvad juhtumised, kus wälis-
politseiametnikud, kogudes teateid isikute elamise-aja
kohta wabariigi piirides (iseäranis kodakondsusse wastu-
wõtmise juhtes) mitte wälja ei selgita seda aega, mis
isik pikemalt wõi lühemalt ajutiselt wäljaspool waba-
riigi piiridest wiibinud wõi elanud on. Sel põhjusel
antakse politseiasutustest harilikult tunnistused wälja, et
isik sellest ja sellest aastast peale wahetpidamata waba-
riigi piirides elab, ilma äratahendamata wabariigi
piiridest wäljaspool wiibimise aega, mis pärast niisugused
tunnistused tihti peale tööle ei wasta. Kõnan kategoori-
kelt kõigilt politseiametnikkudest, et niisuguste teadete
kogumise ja tunnistuste wäljaandmise juures tingimata
wäljaspool riigi piire wiibimise aeg alati wäljaselgita-
taks ja wäljaantawatel tunnistustel ka äramärgitatakse.

Nimetused, kiinnitused ja wabastused ameti alal.

Siseministri päewakärgu:

Kinnitatud ametisse: Saaremaa rektoreeri-
mise ja sõjakahjude hindamise komisjoni I. j. kantse-
ametnikuks Aleksander Aleksi p. Meier, arwates
1. nowembrist s. a. —

Omawalitussasjade peawalituse juhataja abi ajuti-
sels kohustetäitjaks Priido Kadiko, arwates 1. now.
s. a.

Ajutise rektoreerimise ja sõjakahjude hindamise alam-
komisjoni esimehiks endine Harju maal. rektoreerimise
ja kahjude hindamise komisjoni esimehe k. t. Rein
Panju p. Starkopf, arwates 1. detsembrist s. a.

Wabastud ametist: 1) Petseri maaiülemale koha
ärakäsitamise puhul maaiülem Johannes Reinhall
ja sekretäär Alexius Trint, 15. detsembrist s. a.
arwates;

2) Administratiiv asjade peawalituse statistikaosa-
onna wanem kantseleiametnik Karl Steinfels,
koosseisu wähenamise puhul, 15. det. s. a. arwates,

3) Arweosakonna wan. arweametnik Amalie Annus.
koosseisu wähenamise puhul, 31. detsembrist s. a.

4) Ministri kantselei 2. järgu kantseleiametnik Daisi
Dusch, tema omal palwel, 1. jaanuarist 1922. a.
arwates.

5) Koosseijude wähenamise puhul alamal järgnewad
ametnikud, kõi 31. detsembrist s. a. arwates;

Administratiiv asjade peawalituse
kodakondsuse opteerimise osakonnast,
asjaajaja Heinrich Sallun, asjaajaja Aleksander
Utter-Wüller, wanem kantseleiametnik Julius Ruut-
mann, 3. j. kantselei ametnik Richard Made.

Administratiiv asjade peawalituse
kiinnituse osakonna asjaajaja Hermann Bauman.

6) 28 septembril s. a. wastuõdetud seaduse põhjal
(R. L. Nr. 87 — 1921 a.) alamal järgnewad ametnikud
kõi 31. detsembrist s. a.

Kohuste sõjawäkke wõtmise peako-
missjoni asjaajaja Gustaw Karro;

Rahwawäe peakommissjonist: sekretäär Ernst
Kaalberg, 1. j. kantseleiametnik Anna Kõnga,
käskjalg Arnold Ellmann; teenija Anna Leppik.

Tallinna linna rahwawäe komisjoni-
st: sekretäär Woldemar Ottenson, sekretääri abi Alfred
Martinson, 1. j. kantseleiametnik Siia Sidrow.

Harju maakonna rahwawäe komis-
jonist: Sekretäär Johannes Feets, 1. j. kantse-
leiametnik Ludwig Waher, 1. j. kantseleiametnik Helene
Forstmann;

Pääne maakonna rahwäe komisjonist:
sekretäär Johannes Riisemann, 2. j. kantselei-
ametnik Eugenie Gering;

Wiru maakonna rahwäe komisjonist
sekretäär Paul Kers, 3. j. kantselei-
ametnik Elfriede Usmann;

Järwa maakonna rahwäe komisjonist
sekretäär Arnold Raudsepp;

Wõru maakonna rahwäe komisjonist:
sekretäär Ferdinand Kütt, 2. j. kantselei-
ametnik Alma Neumann;

Pärnu maakonna rahwäe komisjonist:
sekretäär Peeter Pais, 1. j. kantselei-
ametnik Heinrich Norberg;

**Wiljandi maakonna rahwäe komisjo-
nist sekretäär Ernst Kurrik;**

Tartu maakonna rahwäe komisjonist:
sekretäär Arnold Oksa, sekretääri abi August Waasa;
2. j. kantselei-
ametnik Johannes Kätssepp;

Petseri maakonna rahwäe komisjonist:

sekretäär Mikolaus Rand (Nikolsh); 1. j. kantselei-
ametnik Martin Taras;

Walga maakonna rahwäe komisjonist:
sekretäär Jaan Siob, 3. j. kantselei-
ametnik August Abon;

Saaremaa maakonna rahwäe komisjonist:
sekretäär Aleksander Lulla, 1. j. kantselei-
ametnik Oskar Aben.

Politsei peawalitjuse ülema päewalitsuga:

**Nimetatud politsei peawalitjuse 1. järgu kantselei-
ametniku Ljubow Birkenbusch wanemaks kantselei-
ametnikuks, 2. järgu kantselei-ametnik Agnes Ran-
germann 1. järgu kantselei-ametnikuks ja 3. järgu
kantselei-ametnikud Küber ja Richard Kuusberg
2. järgu kantselei-ametnikudets, arwates 1. jaanuarist
1922 a.**

**Nimetatud Tallinna linna politsei II jaoskonna ülema
kohustetäitjaks senine politseipeawalitjuse wanem
täskudetäitja ametnik Johannes Mard, arwates
1-st jaanuarist 1922 a.**

Ringkirjadest.

Politseipeawalitjuse ülema:

Zuhatuskiri 20 detj. 1921 a. nr. 309/7171.

**E. w. politseile wäljamaalaste registreerimise ja neile
peatuslubade wäljaandmise kohta.**

**Wabariigi walitjuse määrusega 2. detsembrist s. a.
antakse 1. jaanuarist 1922. a. wäljamaalaste registreerimine
ja neile peatuslubade andmine kohalisto maakondade
ning Tallinna, Tartu ja Narwa politseiülemate kätte.
Selle elluwõimiseks seletan ning kohustan kindlaks juhtu-
nõbrits wõtta järgmist:**

1) Peatusload tulewad aramärkida ainult wäljamaa-
laste rahwuspaasjidele. Kui aga wäljamaalasel rahwus-
paasi ei ole, siis tuleb temale ette panna niisugust kiiret
korras muretseda. Juhtumisel, kui temal juba poliitilistel
põhjustel wõimata teha, tuleb temale ajutine isikutunnis-
tus wälja anda, misjulguse peale peatusluba ära määrgitakse.

2) Sisesejõitnud wäljamaalaste paasjide läbiwaatamisel
tuleb tähele panna, et nende peal sisesejõidu tunni, 24-tunni-
lise piirpolitsei tempel oleks ning et paasi tarwitaja tõesti
seesama isik oleks, kellele paas wälja antud. Iseäranis
tuleb tähele panna paasiomaniku taaslasti, naiti ja lapsi,
sest on juhtumisi olnud, kus nende asemel teised isikud
on sisse sõinud.

3) Wäljamaalased, kellel paas ainult läbisõiduks
wijeeritud, wõiwad wabariigi piirides peatuda 48 tundi.
Kende ülepiiri tuleku puhul peab piirpolitsei nende
paasjidele peale kuupäewa ta sisesejõidu tunni, 24-tunni-
lise süsteemi järele, aramärkimise. Politseialemad on
kohustatud walwet korraldama, et tähendatud wälja-
maalased 48 tunni jooksul tegelikult riigi piiridest lah-
taks. On aga siiski kellegil tähendatud wäljamaalastest
ettenägemata kaaluwate olude tõttu wõimata selle aja
jooksul edasi sõita, siis peab peatumiseks politsei pea-
walitjusest luba küsima, põhjusi ära seletades. Sel
puhul kannab telegraafi kulud wäljamaalane. Wälja-

maalased, kes kaks päewa ehk wähem wabariigi-piirides
peatuwad, ei ole kohustatud ennaft registreerima ning
peatusluba wõtma. Saab aga wäljamaalane, kellel
paas ainult läbisõiduks wijeeritud, luba pikemalt kui
kaks päewa peatuda, siis peab tema ennaft registreerima
ja peatusluba üleüldijes korras wõtma.

4) Wäljamaalased, kes siin wõikse, kui kaks päewa
peatuwad, peawad endid wiie päewa jooksul registreerima
ja peatusload wõtma. Tärimini loetakse mõlemil juhtu-
misel sissetulekupäewale järgnewast päewast alates.
Registreerimise juures täidetakse registreerimise leht ja
kaks registreerimise kaarti. Üks päewapiltidest kinnita-
takse registreerimise lehele, teine ühe registreerimise
kaardi tagumisele poolele. Päewapildid warustakse regist-
reerimise asutuse pitsatiga niioiisi, et umbes pool pitsatit
pildile tuleks. Samal ehk kõige hiljem järgmisel päewal,
peale registreerimise saadetamise registreerimise leht ja üks
kaart politseipeawalitjuse, teine kaart (päewapildiga)
kaitsepolitsei peawalitjuse, kuna äratkri registreerimise
lehest asutusele, kus registreerimise toimetati, tarwitamiseks
jääb. Kõige aja jooksul, mis wäljamaalane w a h e t-
p i d a m a t a wabariigi piirides wiibib, toimetatakse
registreerimise üks ainus kord, kui ta ka selle aja jooksul
mitu korda peatusluba ühest ehk teisest politseiwali-
tjusest, oma elukoha järele, peats wõtma. Sõidab aga
wäljamaalane E. wabariigi piiridestwälja ja tuleb tagasi,
peab teda uuesti registreerima, selle peale waatamata,
kas temal enne wäljaõitu wäljaantud peatusluba matsew
on ehk mitte. Wiimasel juhtumisel, s. o. kui wälja-
maalane juba kord selles samas politseiasutuses regist-
reeritud on, tuleks aga tema registreerimise igapäidi
lihtustada püüda, näituseks wõib päewapildid nõudmata
jätta, kui politsei kindel on, et see sama isik on, kes
ennem registreeritud sai. Ka wõib allkirja nõudmine
registreerimise lehel ära jääda ning tähendatud leht wõib

lokkuseatud saada endise registreerimise lehe järele. Niisugusel juhtumisel on aga tarwis registreerimise lehele märkus teha, et isik juba waremalt siis ja siis registreeritud. Iseäralistel juhtumistel võib ka esimesel registreerimisel päewapilt panemata jääda, näituseks, kui inimene on raskesti haige, wana ja nõrk, et päewapiltniku juure ei suuda minna ehk lähekonnas ei ole päewapiltniku jne. Ka niisugusel korral on tarwis põhjus registreerimise lehele ära märkida.

Registreerimise juures tehakse võimalikult templita allpool peatusloa templit wäljamaalase passile peal-kiri järgmise vormi järele: „Reg. Wõru maaf. Pol. Wal. 3. juunil 1922 a. Nr. 373.“ Registreerimiste kohta peetakse politseiwalitsuses iseäraline raamat, kus järjekorranumbrite all kõik registreerimised ära märgitakse ja äratähendataks registreerimise aeg, registreeritawa täieline nimi ja registreerimise eest sissenõutud summa. Summad makstakse nende kogumise järele aga mitte harwemini, kui kaks korda kuus, Tallinna renteis olewa politsei peawalitsuse ülema jooksuale arwele Nr. 138, mille üle kohe teadustada politsei-peawalitsuse ülemale.

5) Wäljamaalastele, kes juba wabariigi piirides elawad, ning peatusluba uuenendada soowivad, antakse need wälja järgmistel alustel: a) Neile, kel wiimane peatusluba ilma mingisuguse kitsendawa märkusega wälja antud oli, — soowitawa aja peale politseiülema äranägemise järele. b) Neile, kel mõnesugune kitsendus elamise piirkonna kohta oli, — ainult selles piirkonnas, mis wiimasel peatusloal lubatud oli. Politseiülemaal ei ole õigust ilma politsei peawalitsuse sellekohase korraldusega jeda piirkonda laiendada. Ei ole aga tarwis selleks otstarbeks inimest isiklikult politsei peawalitsuse juhtida, waid tema käest wastaw palwekiri wastu võtta, ning politseiülema arwamisega politsei-peawalitsusse saata.

Wäljamaalastele, kelle peatusloale märkus tehtud oli „wiimast korda,“ võib peatusluba antud saada ainult politsei-peawalitsuse loaga, politseiülema motiweeritud ettepanekul.

6) Wäljamaalastele, kes wäljamaalt alles sisseõidunud, annawad politseiülema peatusloa ainult aja peale, mis nende sisseõidu wiisumil märgitud. Niisugusel juhtumisel rohke aja peale võib peatusluba anda ainult politsei-peawalitsuse korraldusel. Ei ole aga wiisumil aega tähendatud, annawad politseiülema peatusloa 14 päewaks. Kui selle aja jooksul politsei peawalitsusest kitsendawaid korraldusi ei tule, võib politseiülem ka pikema aja peale peatusluba wälja anda.

7) Politseiülem oma äranägemise järele ei ole õigustatud elamist keelata ega elamise piirkonda kitsendada. Leiab tema, et kellegile wäljamaalasele tuleks elamise piirkonda kitsendada, ehk temale koguni elamist wabariigi piirides keelata, tuleb politseiülemaal esineda sellekohase kindlasti motiweeritud etteandega politsei-peawalitsusele.

8) Wäljaantud peatuslubade üle peawad politsei-ülemad iseäralist raamatut, kuhu kõik wäljaantud peatusload järjekorranumbrite all saawad sissekantud; raamatus tuleb äramärkida wäljaandmise kuupäew,

wäljamaalase täieline nimi, registreerimise number, kui kauaks peatusluba wälja antud, mis ajast saadit Gestis elab, sissenõutud summa, ning millal ja kuhu see summa sisse makstud. Peatuslubade eest saadud summad maksetaks riigi sissetulekute arwele renteisse nende kogumise järele, aga mitte harwem, kui kaks korda kuus. Kuu-aruanded saata sisenõuisteeriumi arweosakonnale iga järgnewa kuu 5. päewaks. Samats kuupäewaks saata politsei-peawalitsuse täieline wäljawõtte wäljaantud peatuslubade üle, peatuslubade raamatust möödaläänud kuu eest.

9) Peatusluba maksu tuleb võtta täisnädalate arwu järele; pooliku nädala eest wõetakse maksu nagu täisnädala eest.

30. detsembril 1921 a. nr. 319.

1. jaanuarist 1922. a. alates muutub senine wälispasfide wäljaandmise kord sellega, et wälisministreeriumi asemehakkab wälispasfa wälja andma siseministreeriumi passil osakond, mis otsekohehes alluuses politsei-peawalitsusele. Sellepärast teatan politseiülemaele juhtnõuiks ja täitmiseks järgmist:

Kodanik, kes wäljaõiduks wälispasfi saada soowib, esineb sellekohase 20-margalise margimaksuga warustud palwekirjaga, kuhu juure lisada tuleb tunnistused: 1) kohalikul maksuinspektorilt, et tema kõik maksud riigile tasunud on, 2) kohalikul omawalitsusametustelt, et tema omawalitsusmaksusi ei wõlgne, ja 3) muretseb politsei ise teated selle kohta, kas isik kohtu- ehk eeluurimise all seisab või ei ja lisab need juure. Sõjawäelased: ohwitserid, sw. ametnikud ja arstid, kes referwi lastud, peawad peale selle weel sellekohase dokumendi muretsema, et sõjaministreeriumil nende wäljaõiduks takistusi ei ole, ja riigiteenistuses olijatel peab etteandida olema oma ülemuse luba, et wiimase poolt kõik takistatud ei saa. Kui alaealised lapsed wälispasfi saada soowivad, siis tuleb nende wanematelt allkiri, mis politsei ehk notaariuse poolt kinnitatud, et wanemate poolt wäljaõiduks takistusi ei ole, võtta ja palwele juure lisada.

Kui isik ise wälispasfi järele Tallinna sõita soowib, mis enamjagu juhtumistel ka sünnib, sest Tallinnas wõtab ju iga wäljamaale sõitja wastawalt wälisriigi konsulilt sellekohase wiisumi, siis on waja temale ülemaltähendatud materiaali põhjal tunnistus wälja anda, kus öeldud oleks, et wiimase poolt kõik ringkirjas nõutawad tingimised täidetud on ja et temale wälispasfi andmiseks ning tema wäljaõiduks takistusi ei ole. Nimetatud tunnistused wõiwad wäljaantud saada linna ja maakonna politseiülema poolt. Siis tuleb selle tunnistusega juhtida politsei-peawalitsuse passiosakonda, temale meele tuletades, et tema oma kui ka temaga kaasaõitjate perekonnaliigete isikutunnistused ning oma abitaasa, kui wiimane ühes sõidab, kohaliku politsei poolt kinnitatud päewapildid wiisit-wormaatis kahes eksemplaaris kaasa wõtaks. Ei ole aga kodanikul, kes wäljamaale sõita soowib, mingisugustel põhjustel võimalik Tallinna sõita, näit. haiguse ehk teisel sarnasel põhjusel, tuleb kogu kirjawahtetus ühes kinnitatud päewapildidega ja teatega, et wiimasele

wälispassi andmiseks ja tema wäljaõiduks tatistusi ei ole, politseipeawalitjusse saata. Carnasel juhtumisel tulewad weel järgmised teated juure kirjada: 1) amet, 2) rahvus, 3) sündimiskoht, 4) sündimisaeg, 5) elukoht, 6) nägu, 7) filmad, 8) junkfed ja 9) iseäralised märgid. Passi saadetakse sama politseiülema kaudu isikule kätte andmiseks, kusjuures politseiülema passil märgitud isikutelt isikutunnistused ära wõtab ning ühes sissenõutud passi hinnasummaga politseipeawalitjusse ära saadab, Riisugusel juhtumisel tuleb raha saatmise tulud passioomaniku kanda jätta ja wiimaselt sisse nõuda. Samuti wõib ka passi hinnasumma kohalikus renteis riigi sissetulekute arwale sissemaksitud saada ja renteiwitung politseipeawalitjusse saata. Passi tuleb kätte anda ja allkiri politseipeawalitjusse saata. Ühtlasi wõib ka wälispassi soowija isik ise kõit selles ringkirjas nõutawad dokumendid muretseada, mille järele passiofakonnast passi saada wõib.

Wäljamaalastel, kes ajutiste isikutunnistustega wabariigi piirides elawad ja wäljaõitja soowiwad, tuleb samuti talitada ja kõit need dokumendid nõuda, mis wabariigi kodanikutelki wälispasside saamiseks nõutakse.

Neile wäljamaalastele hakkab passiofakond wälispasside asemel sellekohaseid ajutisi tunnistusi — certificat'ist, wälja andma.

23. detsembril 1921. a. nr., 314.

Tihti peale korduwad juhtumised, kus wälispolitsei ametnikud isikuid arreteeriwad, kui neil selleks seaduslik alus puudub.

Sellepärast paneb peawalitus Teile ette kõigile alluwatele ametnikkudele selgesti ja kindlasti ära seletada wälispolitsei korralduse (R. L. nr. 4, 5 — 20 a.) §§ 17. p. p. 1, 3, 4, 18, p. 2; 20, 21, 22, 23, 26, 27 ja 28 nõudmised niisama ka Str. Rp. C. §§ 257, 258, 416, 430, 431 ja 51 nõudmised, mis suguste seadustega käsitamist ja nendest täpipealset kinnipidamist arreteerimiste juures alluwatelt ametnikkudelt ka kategooriliselt nõuda tuleb, neid hoiatades, et nendest seadustest üleastumine politsei ametnikkude poolt nende kohtu alla andmiseks ja walju karistuseks lõppeda wõib. Ka tuleb ametnikkudele põhjalikult ära seletada ajut. sead. nõudmised Rahuf. Kar. Sead. §§ 38, 39, 42, 42-I, 41-II, 43 ja 117 kohta (R. L. nr. 147, 148 — 20 a.), millest kõrwale kaldumata kinnipidada tuleb.

Westenurf.

Lihfad junksenõelad.

C. G. Ventten.

III.

„No, ärge ütlege, et ma teid ette ei ole walmistanud“ — jättas Traint ja tõusis oma ämbrikt üles. „Mina tean, et te olete lady Cavymore. Ma tungisin teie ühiskonda ja palun selle eest wabandust, mul oli tarwis teid näha. Annan teile sõna, et keegi ei tea ja ei saa ka kunagi teada seda, mis mina tean.“

Traint astus paar sammu majast eemale, nagu tahaks ta juba sedasama teed mööda lahkuda, kust tulnud. Kuid naisterahwas sirutas talle oma käe. Tema päewitanud nägu oli hoopis muutunud. Ta kurbades finistes silmades ärtas elu ja ta naeratas uue naeratusega. Paar minutit ja — ta kõneles Inglise keeles.

„Sir,“ ütles „talutüdruk,“ „teie pidasite ennast wäga hästi ülewal, ja kõne teiega meeldis mulle. Siin, „letterit“ ei ole komöödiad kohased. Näid olge nii hea ja seletage mulle kõit.“

Paari sõnaga jutustas Traint oma kahilustest, kirjades, et ta põhjenes faktidel, mis kuulnud oli, et ta ei uskunud seda enesetapmise lugu ja et talle pähe tulnud teda just selles paigas õtida. — „Arwan kõigeparemaks teile kõhe ütelda, et teie saladusele minu käes ei ole karta mingit hädaõhtu,“ — sõnas ta lõpuks. — „On mul õigus?“

Lühikeste waikimise järele wastas naisterahwas:

„Ma mõtlen, te ei hakka ometigi minu wastu töötama. Minult ei saa ma aru, mispärast, minu saladust teada saades, warjate seda teistele eest?“

„Ma tahtsin, uudishimu pärast, ise selle mõistatuse seletust õstida,“ tunnistas Traint. „Ja ialgi ei räägi ma sellest teistele. . . sellepärast et. . . sest et Villemore Bergeland minule oli jumaluseks.“

Naisterahwas hakkas äkitselt naerma. „Asjata meelitused! Mina, nendes kaltsudes, riisuguse näoga, millest osa odawas peegliühtluses näen? Siiski, teie olete tulnud nii kaugel, ja minu poolt oleks wiisakuseta teid mitte usaldada. Ja siiskilt kõit on ju nii lihtne.“

„Alles kaks päewa peale õnnetus tegin ma teile tuntud otjuse ja jenni ei ole minutiiti kahtsenud. Minu pärast läksid nad hukka ja ma tundsin, et pean maha jätma selle seltskonna, teda tundsin ja kes mind tundis. Enesetapmine? Ma põlgasin seda. Klooster? Rahjuls minu waadetega inimestele — kloostrit ei leidu.“

„Ma tahtsin kaduda ja selleks oli mul tarwis, et mind peetaks furnuks. Oma plaani sepitsedes, tellisin ma Mary Krog'i naine peale minule tuntud magasinist tumeruuge paruka, ka igasuguseid kosmeetika-tarbeid, pliatifid, — ühe sõnaga, kõit mis arwastin tarwis olewat tellist. Minu toatüdruk ei teadnud, mis Pariisist tellisin ja, kui saadetus tuli, andis selle pakki mulle lihtsalt kätte. Eest minu pärast oleks Mary kas wõi wette hüpanud. Reid asju kätte saades, ütlesin et tahan teatud teed Inglise maale tagasi võita.“

„Kui me Laorminost Brindheasy'sse sõitsime, sain teada, et mul paar waba tundi on, panin tiheda loori ette ja kadusin. Sadama läheduses kontorist wõisin ma teise

Mašši pileti miss Julia Sims'i nime peale. Siis ma juba teadsin, et laew kalda ligi seisab. Warustud Julia Sims'i nimelise piletiga, lätsin ma kõige waesemasse linna uulitsasse ja oſsin seal näotu kleidi, lihtſad kingad, paar odawat toaleti asja . . .“

„Ja pakilise metallist juuſſendelu,“ pomises Traint. „No, muidugi, metallist“, kinnitas ta, waadates kunstnikule küſiwalt otſa ja jätkas: „Oſſin ka odawa haleda ſummadani; ſinna panin kõik oma oſtetud kraami, ſõitſin ſadamasse, ja, andes laewapoiſile litri, käjutasin teda bagaasſi laewale miss Sims'i magamispaika wiia. Siis lätsin „Della Fontana“ uulitsasse tagaſi, oſſin weel pita wihamakuue, naljaka kübara, miss Sims'ile täiesti kohased, — ja, wõdrastemajasſe tagaſi minnes, piſſin nad forwi, peſu alla, mis Mary juba kofku oli pannud. Saewal ruttasin kofe kajuti, keerasin ufſe luffu ja kindel olles, et mind keegi enam tülitama ei tule, wiſtſin palitu ſeljast ja algasin grimmeerimisega, omale tõmmu-wärwiliſt, mõru nägu tehes, panin paruka pähe, ſiis kübara ja wihamakuue ümber. Kui laew ſadamast liituma hakkas, ja peaaegu kõik reifſjad laewalaele kogufid, et wiimast pikku kaldale heita, hiiſin ma kajutiſt wälja, keerasin ufſe kinni ja lätsin teiſe-poole laewa otſa, miss Sims'i paika. Mul ei ole enam palju juure liſada. Weneeſias ei hakanud ma oma reifſjelſiſi üles oſſima; ſõitſin Pariiſi; ſealt kirjutasin wend Knut'ile, et elus olen ja teataſin talle kõik, mis teha kawatſen, kui ta mind aidata tahaks. Tõeliſtele norralaſtele ei paista niifugused aſjad ſugugi pödrased.“

„Mis ſugused?“ küſis Traint.

„Sägaw kurbtus, ſüdamepiin, tahtmine ilmaſt kaduda. Knut ja Fiona olid head mu waſtu. Mina loen ennalt tema täditätreks ja nüüd on mu nimi Hilba Biornſted. Ma jätsin neile niipalju raha, et ſeft rohkem kui mu üleſpidamiſe peale jätkub, nad ſiis ei teadnud ſeda kui mind waſtu wõtſid. Ta jäi wait ja naeratas wähe Traint'ile näkku. „Ja muidugi, — laujus Traint, kaugele ſilmapiirile waadates, — aſi oli wäga lihtne; kuid lubage mulle nüüd meele tuletada kahte aſja mida unuſtaſite. Brindheafis oſſite karbiteſe oblaatidega merehaigufe waſtu. Ühe wõtſite enne laewale minemiſt. Hiljem meele tuletates, et Selby rohuſt teadis, arwaſite heaks karbiteſt kajuti jätta ja ruttuga unuſtaſite kotikeſt nelja, päris uut juuſſendela wälja wõtta. Neid leidis Selby. Ta jutuſtas mulle kõik mis teadis; ma nägin ſametiſt kotikeſt ſijuga. Wilunud jurift ei annud tähtſuſt nende kahe aſjale, milleſt praegu rääkiſin.“

Lady Cavymore korſutas kergelt kulmuſid.

„Ma ei näe põhjuſt, miks ta teile ſelleſt rääkima pidi; ei ſaa ka aru miſpärast temal ja teil tarwis oli tõepõhja oſſida.“

„Waadate, Selby peas liitſufid tumedad kahtluſed, et teie mehe wend teid kaſ tappiſ wõi teadis te ettewõtteſt eneſetapmiſega elu lõpetada. Ta ei awaldanud mulle otſekohe oma mõtteid aga ma nägin et taſ kahtluſtused aſet wõtſid. Seſt, teie ſurmaga, ſai lord Cavymore määratu warandufe omanikuſt.“

„Ja ſiis, ſee teie tunniſtus, mis eneſetapmiſeſt kõneles. „Ma kirjutasin õiguſt, ſõnas lady Cavymore; kirjäs ſeiſis, et ma ilma elu maha jätan. Minu ſõnad wõtſid üht wõi teiſt tähendada. Aga mis oli ſiis iſeäralikku ſelles ſedelis?“

„Teie kirjutaſite tindiga, mida ei leitud te kajutiſt,“ waſtas Traint, ja bloc-note'iſt wälja rebitud paberil; ka niifuguſt bloc-note'i ei leitud. Weel enam: Selby ſai teada, et niifuguſt paberit terweſ Euroopas müügil ei olnud, kuid Kanaadas olla ta wäga harilik. Teie ei olnud iialgi ſeal käinud, lord Cavymore aga alles hiljuti ſealt tagaſi jõudnud.

„Te ſaate aru?“

„Kas ſiis miſter Selby ei pannud tähele, et praegune lord Cavymore püha on, päris püha,“ ſõnas lady ärewalt. „Kuulake ſiis! Sel õhtul paluſin ma wõdrastemajas mehe wennaſt paberit bloc-note'iſt, mida ta parajaſti käes hoidis, iſe midagi kirjutama hakates. See on kõik. Ma kirjutasin ſedeli wõdrastemaja lugemistoas ja wiifin ta päraſt taſkus oma kajuti.“

„Meie oletame, et kiri ennem juba walmiſtati,“ tähendas Traint, „ja ſee olgi mulle üheks tõendufeſt, et te elus olete. Kui teie ſedelikeſe wõdrastemajas kirjutaſite, pidi teil eneſetapmiſe plaan ammu walmiſ ſepitſetud olema.“

„Kuid Selby oli pealtnägiſaks, kui te merehaigufe waſtu rohtu oſſite, weel hiljem tuli wälja, et taſs oblaati puuduwad. Arwate iſe, oleks naljatas, kui olewus, tel eneſetapmiſe mõtted peas, ſelleſga algab, et merehaigufe waſtu rohtu ſiſſe wõtata.“

Siis need muſtad, uued juuſſendelad! Ma nägin neid ja ſain aru, et teie ennalt wõdra riieteſſe olete peitnud; ſeft arwaſin kofe, et teie oma iluſates juuſtes iialgi niifugufeid lihtſaid metallist juuſſendelu ei kanna.“

Lady waatas aukartuſega külalife otſa.

„Aga kuidas ſaite teada, et ma Norras ja nimelt ſiin lihtſa talutüdrukuna wiidbin?“

„Ma ei olnud kindel ſelles,“ waſtas Traint, ma ainult oletasin ſeda wõimaluſt. Teie tahtſite kõige parema meelega teiſte ſilmiſt kaduda ja, ma arwan, oli ka abinõuſid elamiſeſ tarwis leida. Kadudes jäſſite kõik maha, peale wäikeſe rahaſumma. Kuid naiſte-rahwas ei wõi igaweſti kaduda grimmi abil ja wõdra riieteſ. Meeſterahwas laſeb omale habeme ja juuſjed kaſwada eht, waſtuotſa, — ajab nad ära. See on hoopis lihtſam. Naiſterahwale on riiete wahetamine — igawene tüli. Kui ta aga kofa peale tahab aſtuda, ja iſeäranis weel ilma tunniſtuſeta, on ſee täieſti wõimata. Nii ſiis, otſuſtaſin ma: Villemore Bergeland ilmub warſti päewawalgele, ja, igatahes, juba lähemas tulewituſ. Kuid tema pildid on terweſ ilmas tuntud. Mul tuli pähe, et ainult üheſ paigas teie wälimuſ ja kõne tähelpanu ei ärata, et teie wäljamaalane olete, ja nimelt teie kodupaigas. Kõige mõnuſamad on teile liſſikud Norra külanurgateſed. Maakaart näitas mulle, et Mikleboſtate Langfiordi ääres, kolmkümmeſ werſta lähemaſt linnalt eemal ſeiſab. Selles üſſituſ paigas

elutseb Villemore Bergelandi wend, keda de arwatud surm kahe tuhande naelaga rikkamaks tegi. Nüüd näete, miks ma siia sõitsin etüüdide kallal töötama."

Traint waitis, waadates teise poole orgu päiteise kiirteist üle walatud maastiku peale. „Aga nüüd lubage mind ütelda, et tagasi jõudes tsiwilisaatsooni juure, unustan ma kõik, mis täna sündinud. Krge mõtelge, et mind tšhine uudishimu juhtis. Kord elas ilmas kuulus kunstnik Villemore Bergeland, ja ta anne muutis mind igaweseks ajaks ta orjaks ja austajaks. Kõik, mis temasse puutus, puutus ka minusse, ja mul oli teatud õigus teada saada, mis temast sai."

Lady Cavymore seisis ta ees omas lihtsas kleidis ja majesteetlikus olekus.

„See küll, ma tunnistan teie õigust, teie minu omi. Ma tahan terwe oma elu siin mööda saata, kus ta ka algas; see on minu maa. Nüüd saame meie teineteist aru. — Kuid ma ei teagi te nime!"

„Mis jaoks seda ka teada?" ütles Traint, tema kae kohale kumardades. Lupalikult suudles ta lady sõrmeotsti ja lahtus kiirelt. Enne mäest alla minemist pööras ta ringi. Raisterahwas lehwitas talle käega. Poole ee peal jäi Traint unesti seisma. Kõrgel tema peat kohas laulis imeilus hääl kitudulauu põhjamaa mägedele, mida ka torm ei suuda kõigutada.

(Lõpp.)

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.
Wastutaw toimetaja: P. Reinberg.

Kuulutused.

Tunnistatakse maksuwõtetaks kaduma läinud isikutunnistused järgmistele nimedele peale:

- Bunnus, Olga Mihkli t., wäljaantud Waiwara wallawalitjusest. (1587)
- Tammerik, Walter Kustase p., wäljaantud Tall. pol. 5 jsk. ül. 1920 a. (1470)
- Jaanus, Peeter Jakobsoni p., wäljaantud Tall. pol. 5 jsk. ül. poolt 1920 a. (1471)
- Nusmann, Süri Jaani p., wäljaantud Tall. pol. 5 jsk. ül. poolt, nr. 11070. (1472)
- Cinemann, Süri Jaani p., wäljaantud Tall. pol. 5 jsk. ül. poolt, nr. 5221. (1473)
- Cinemann, Anna Süri t. wäljaantud Tall. pol. 5 jsk. ülema poolt, nr. 5222. (1474)
- Pahtmann, Emilie Juhani t., wäljaantud Emmaste walla wal. nr. 927. (1475)
- Janisoo, Ernst Märdi p., wäljaantud Peningi walla wal. nr. 660. (1476)
- Parkmann, Hans Kaarli p., wäljaantud Küti wallawalitjusest 20. detf. 1920. nr. 760. (4674)
- Naarits, Eduard, wäljaantud Arwanduse wallawalitjusest 21. detf. 1919 a. nr. 565. (4760)
- Pawlow, Leonid Aleksei p., wäljaantud Tartu linna pol. 2 jsk. ül. nr. 7415. (2651)
- Raeme, Emilie Mihkli t., wäljaantud Tartu l. pol. 2 jsk. ül. nr. 4448. (2668)
- Kuusja, Pauline Jaani t., wäljaantud Tartu l. pol. 2 jsk. ül. nr. 10858. (2669)
- Thomson, Aleksander Arthur Willemi p., wäljaantud Tartu linna pol. 2 jsk. ül. nr. 16675. (2670)
- Margusson, August Juhani p., wäljaantud Tartu linna pol. 2 jsk. ül. nr. 3413. (2671)
- Veier, Karl Augusti p. wäljaantud Tartu l. 2 jsk. pol. ül. nr. 15769. (2672)
- Ott, Karl Martina p., wäljaantud Tartu l. pol. 2 jsk. ül. nr. 18185. (2673)
- Laur, Kusta Kristjani p., wäljaantud Tartu linna pol. 2 jsk. ül. nr. 14400. (2675)
- Reubbaum, Willem Jaani p., wäljaantud Tartu linna pol. 2 jsk. ül. nr. 8715. (2676)
- Wannak, Berta Pauline Willemi t., wäljaantud Tartu linna pol. 2 jsk. ül. nr. 4973. (2677)
- Hallik, Felix Jaani p., wäljaantud Tartu linna pol. 2 jsk. ül. nr. 2216. (2679)
- Allas, Karl Juhani p., wäljaantud Wara wallawalitjusest nr. 16. (2667)
- Krinal, Anna Märdi t., wäljaantud Wiljandi maakon. pol. 4 jsk. ül. nr. 236. (2674)
- Hanschmidt, Johannes Hansu p., wäljaantud Wana-Suislepi wallawalitjusest nr. 454. (2678)
- Leinemann, Rudolf Jakobsoni p. (2308)
- Kent, Adele Jakobsoni t. (2312)
- Pulk, Kusma Abo p. (2311)
- Rosenberg, Karl Aleksandri p., nr. 2284. (2310)
- Lepmann, Hans Jaani p., (2309)
- Tõntson, Miina Matsi t., wäljaantud Inglise wallawalitjusest 8. detf. 1919 a. nr. 43. (1648)
- Õpik, Aleksander Jaani p., wäljaantud Tall. linna pol. 2 jsk. ül. 10. apr. 1920 a. nr. 8199. (1649)
- Põdra, Aline Mihkli t., wäljaantud Rakwere linna pol. 17. detf. 1919 a. nr. 3232. (4473)
- Raja, Jaan Mihkli p., wäljaantud Küti wallawalitjusest 18. w. 1920 a. nr. 11470. (1650)
- Thomberg, Anton Mihkli p., wäljaantud Paadrema wallawalitjusest. (5018)
- Kesti, Karl Süri p., wäljaantud Tallinna pol. ülema poolt, nr. 10801. (1465)

- Koojenblatt, Liisa Reino t., wäljaantud Jäärja wallawalitsufest 12 detf. 1919 a. nr. 315.
- Lipner, Johannes Hansu p., wäljaantud Kälwi wallawalitsufest 20 apr. 1920 a. nr. 1073. (4675.)
- Waart, Mikkel Jaani p., wäljaantud Natre wallawalitsufest 18 detf. 1919 a. nr. 98. (7647.)
- Ilwes, Amalie Suhani t., wäljaantud Pühajärwe wallawalitsufest 31 detf. 1919 a. nr. 343. (7320.)
- Lucht, August Jakobi p., wäljaantud Palupere wallawalitsufest 21 apr. 1921 a. nr. 364. (7599.)
- Boormann, Konstantin Johani p., wäljaantud Natre wallawalitsufest 8 apr. 1920 a. nr. 565. (8028.)
- Stamberg, Miina Widriku t., wäljaantud Uderna wallawalitsufest 12 detf. 1919 a. nr. 63. (7485.)
- Weske, Julius Karli p., wäljaantud Pühajärwe wallawal. 27 mail 1920 a. nr. 129. (7434.)
- Jõgi, Marie, wäljaantud Wiljandi linna pol. jsk. (5913.)
- Peterjon, Marie Andreje t., wäljaantud Helme wallawal. 16 detf. 1919 a. nr. 270. (3209.)
- Wahlberg, Paul Ernsti p., wäljaantud Sõgeweste wallawalitsufest 31. detf. 1920 a. nr. 175. (3211.)
- Treuholt, Werner Aleksandri p., wäljaantud Kuresaare pol. ül. poolt nr. 2092. (5123.)
- Tuurmann, Sinaida, wäljaantud Kärla wallawalitsufest nr. 1082. (5125.)
- Liim, Liisa Peetri t., wäljaantud Kuresaare linna pol. jsk. ül. nr. 1184. (5127.)
- Dunapuu, Johannes Jakobi p. wäljaantud Kuresaare pol. jsk. ül. nr. 2276. (5128.)
- Serde, Anton Marbi p., wäljaantud Tallinna pol. 3 jsk. ül. poolt 24 jaan. 1920 a. nr. 10470. (6151.)
- Tunnistatakse maksuwetaks kadumaläinud :**
- Kuison, Jaan Jüri p. hobusepäs, wäljaantud Sihula wallawalitsufest 4. jaan. 1921 a. nr. 210. (5015)
- Mikko, Alfred Mikkli p. sõjawäest wabastamise tunnistus, wäljaantud 8 Piiriküü pataljoni poolt 1920 a. (5017)
- Jürken, Toomas Jakobi p. isikutunnistus, wäljaantud Runda walla walitsufest 4. detf. 1919 a. nr. 121 ja hobusepäs wäljaantud fealtsamast wallawalitsufest 6. detf. 1920 a. nr. 405. (4660)

- Rõiw, Peeter Karli p., isikutunnistus, wäljaantud Kõngata wallawalitsufest 19 aug. 1920 a. nr. 476 ja sõjawäest wabastuse tunnistus, wäljaantud 3. wäljajuurtükiväe diviisi ülemaal 19 aug. 1920 a. nr. 4164. (2871.) (2870.)
- Erdafo, Wassili Stepani p., ajutine isikutunnistus, wäljaantud Wäike-Maarja jaoskonna pol. ülema poolt 14 apr. 1921 a. nr. 8 ja üiem. passiojakonna elamisluba nr. 299758. (4761.)
- Jõgi, Jüri Johani p., hobusepäs, wäljaantud Suure-Kaarma wallawalitsufest nr. 638. (5124.)
- Wõõ, Mikkel Peetri p., isikutunnistus, wäljaantud Lämmadu wallawalitsufest, ja sõjawäest wabastuse tunnistus, wäljaantud Kiudluse juurtükiväe I grupi ülema poolt. (5126.)

Tunnistatakse maksuwetaks

22. detf. 1921 a. warastud sadama jaamas Karl Karli p. Leilo p'i isikutunnistus nr. 663, wäljaantud 2. detf. 1920 a. Kilingi-Rõmme alevivalitsufest, sõjawäest wabastuse tunnistus nr. 18734 wäljaantud Pärnu rahwawäe komisjonist 20. nov. 1920 a. ja wetjel 35 000 marga peale wäljaantud J. W. Abrelthali poolt 22. detf. 1921 a. maksu tähiaeg 22. märts 1922 a. (5912)

Tallinna linnapolitsei 3. jsk. ülem kuulutab, et 9. jaanuaril kell 10 hom. müüakse S. Tartu t. № 17

oksjoniteel

Gershen Jakobi p. PASSOW'i liikuw warandus ära, mis seisab koos:
 1 klawerist, 1 puhwetikapist, 1 peeglist, 1 riiet ekapist, 1 pesukapist, 1 kirjutuslauast, 1 sohvast ja 1 suurest pildist, kokku hinnatud 22.500 marka
 1920. aasta tulumaksu katteks.

Müüdawat warandust wõib näha oksjonipäeval enne müümist.

1588

19. detsembril l. a. leiti Tallinna läheduses, Birta metsas, tapetuna naisterahwas 20—25 a. wana, lestmise kaswuga, tumepruuni juustega. Peas kandis mustjasniisest kalewist mütsi, mille ääre ümber mustjasroheline lint. Müts on kaunistatud kullakarwa laiema lindiga ja walgete järelehtud wiinamarjadega. Kaelas wäikeled klaasist pärliid. Seljas mustjasniisest kalewist palitu wäikese musta kasinahast kraega, ilma watita woodriga ja walge patist pluus. Seljas lihtsast pesuriidest pesu ilma mingijuguste mähibeta. Jalas mustad poolsiidi sukad. Jalandub ja pealmine kuub punduvad.

Tallinna kriminaalpolitsei palub teatada, tapetu iiftu kindlaksiegemiseks, kas kellegil on ülemaalkirjeldatud tunnemärkidega naisterahwa kadumiseft teada. 195

Warastati

õhtul 18. dets. 1921 a. Helme walla Kiisa talu omanikul Hendrik Treufeldt'il tiine kõrb mära 7 a. wana, lahk otsas, hõre lakk paremal pool, 2 ars. 1½ wers. kõrge, kolm jalga õrgatsist walged, wäärt 50.000 marka. Ühes hobusega on warastud hobuse nahkriistad ja peraga regi, jalgekasuk, istmetekk, kott ja plekist piimanõu, wäärt 20.000 mk. Waraste kättetoimetajale lubab kahjusaaaja 15.000 marka waewatasu. 3210

Kaubamaja ja puutööstuse wabrik Konst. Jürgens.

& Ko.

Telegr. aadr.:
Konstantin Jürgens, Tallinn.
Kõnetraat 153.

Walmistab elumajade ja tehniliste ehituste eelarweid ja plaanisid, ning wõtab enese peale niihästi nende täide-wiimist kui ka üksikute osade ja sisse-seadete walmistamist.

Eriala:

Lahtiwõetawad elumajad
suwitamiseks ja aasta läbi elamiseks.

**Terwis- ja soojustehnilised
sisseseaded,**

nagu: weewärgid, wannid, klosetid, majakaanalisaatsioonid, keskkütte sisse-seaded, pesumajad ja kuiwatus-sisseseaded jne. Igasugune tehniline nõuandmine, ehituste ülewaatus, hindamine jne. 6024

J. Bernstein

Tallinnas. :: Wäike Karja tän. 5.

Kõnetraat 13-62. Äri asutatud 1900 a.

On saadawal kõiksugu nahku, talla- ja pinsolinahku, chroom-, shawroo- ja lakk-nahku, musti ja wärwituid. Saadawal kõiksugu tooriistu, noobi- ja haagi - masinaid j. n. e. 5753

Wõbrastemaja-Restoraan

„FRANZIA“.

Kõnetraat 444.

Kopli tän. 2-a. (Balti jaam. wastas.)

Mõnusasti sisseseatud maitserikkad

numbritoad

reisijatele igal ajal saadawal.

**Balti jaamale kõigeligem
wõbrastemaja!**

Korralik teenimine, hea köök.
6025 Juhatuse.

Soowitame kantselei-tarbeasju, nagu: kontori- ja protokollraamatuid, Pelikan tinti j. m.

5752

**Wiru tänaw 24,
F. Gutkowsch.**

Korralikult.

951

Soowitan oma ladust kõiksugu seina-, laua- ja taskukellafid, laulatus- ja kühlasõrmuseid, kaelaehteid, medaljonga, preloffa, käewõrusid, kõrwarõngaid jne. Parandused ruttu ja Auustufega

J. Karro, Võrnus,
Rüütli tän. nr. 27.

Restoraan-Kabaree

„KAJAK“

Pirita tee № 1.

Kõigeuuem ja moodsam
asutus Tallinnas.

Igapäew suurepäraline
KONTSERT-KABAREE

I-se järgu alkoholi einelaud.

Lõbu ja nalja laialt.

5701

Kes tahab maitsta midagi head
see söögu kooreweniseid

„DELISSE“

5493

L i k ö ö r i
ekstraktid **A K W A**

5491

Kirsch Si-Si, Rootsi punsh, Arrac punsh, Rum
punsh, Creme de cacao, Creme de Vanille,
Creme de Mokka, Mandarin, Apelsini — à 75 mk.
pudel soovitab kauplus **Dunkri tän. 7.**

„Grand-Hotel“

Wiljandis, Suurturg 2 — Telefon 63

Reisijatele korralikud ja puhtad numbritoad

Suur Saal

pidustuste jaoks vastava sisseadetega
(mahutab kuni 250 inimest)

Restoraanis rikkalik einelaud

külmade ja soojade söökidega

Teenimine kiire ja korralik. Hinnad mõõdukad

3925

Austusega A. Ormison

N. Raist ja Ko.

Riide-, naha-, saapa ja pudukauba kauplus
soovitab alati suures väljavalikus iga-
suguseid kaupasid.

Pärnus, Nüütti tän. 28. Telefon 110
959 Zuru ääres 1 ja 2. „ 143

EGON EICHFUSS

NARWAS.

Rohu-, wärwi-, klaas-kiwi-
nõude- ja raua-kauplused. 2977

G. Leote'se raamatukauplus ja kirjastusäri Wiljandis

Ülitsemängude väljalasnamine.

Rõubte nimekirjasid. Zagalugu saadetuste aadress:

3928

Leoke, Wiljandis.
Telefon nr. 66.

Üks wana sõber
on parem kui
kaks uut!

Seda tõendavad Teile A.-S.

„Laferme“

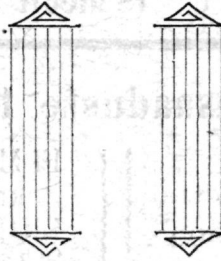
Tallinna paberosfid

№ 6 $\frac{25 \text{ tükki}}{50 \text{ mrk.}}$

G. SCHEEL & Ko.

TALLINNAS.

ASUTATUD 1884 A.

Toimetab kõiksugu pangaärilisi
transaktsioone.

6019

Suures väljavalikus kõiksugu

worste,

juustu,

kilu,

konserwe,

napsi-likööre,

weine,

soowitab kõigeparemas headuses

Hans Luiga

Tartus,

Küüni tän. 1. Telef. 203.

2472

Wilditööstus

Lind ja Kadak

Tartus, Peeterburi t. 70.

(Weene tänawa nurgal.)

Walmistab, müüb ja wahetab
willa wastu:

Wiltsaapaid,

Wilt-kalosse (botikuid),

Toakingi j. n. e.

Töö headuse peale pannakse
iseäranis rõhku.

Hinnad mõõdukad.

Suuremal arwul hinnaalandus.

TUBAKAKAUPLUS IDELSOHN & DRUCK,

Tallinnas,
Wanaturukaelas nr. 1 (Scheeli pangamaja wastas).

Järgmiste tubakasaaduste täielik väljamüük:

Sigarid:

James-Parton		
kast. 100 tükki	mk.	1500
El-Espada		
kast. 50 tükki	"	1050
La-Couronne		
kast. 50 tükki	"	1050
Whist 25 tükki	"	875
Marga 25 tükki	"	875
Lutgarda 25 tükki	"	625
Sacrificio 25 tükki	"	625
El-oro-Real 25 tk.	"	625
Oronto 25 tükki	"	625
Introduction 25 tk.	"	625
Accepto 25 tükki	"	525

Sigarillod:

Manilla, suuremad		
karp. 100 tk.	mk.	250
wäiksemad	"	200

El-Ministro		
karp. 20 tk.	mk.	50
Little-Darling		
karp. 10 tk.	"	20
Manilla, wäiksemad		
karp. 5 tk.	"	12.50

Sigaretid:

Khiat-Fine		
karp. 20 tk.	"	40
Khiat-Special		
karp. 20 tk.	"	40
Khiat-Prima		
karp. 20 tk.	"	25

Paberossid:

Apis, karp. 100 tk.	mk.	75
Apis, karp. 25 tk.	"	20
Madelon, karp. 50 t.	"	25
Covboy, karp. 20 tk.	"	12
Reval, karp. 15 tk.	"	10

Peale selle on kõigi kohalikkude wabrikute tubaka saadused alati müügil.

Paberossid LAFERM ja HAVANNA wabrikutest alati saadaval.

TUBAKAKAUPLUS IDELSOHN & DRUCK,

Tallinnas,
Wanaturukaelas nr. 1 (Scheeli pangamaja wastas). 5751

Tallinna Põllumeeste üleriiklisel näitusel ja
Wiljandi Põllumeeste Selti näitusel said

Jõhwi õllewabriku õlled

Pilsener

Kabinett ja

Münchener

3923

kõigeförgema auhinnaega Gestic, Gesti Wabariigi
Põllutödmminist. suure hõbeaurahaga kroonitud.

Jõhwi õllewabriku Wiljandi ladu
(asub Lossi tän. nr. 13. Tel. 1.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Wenn. LEPP

TARTU, Kaubahoow nr. 2

Moodi-, pudu-, ja pesuäri

Alaliselt kõigeuemad ja paremad
hooaja-kaubad oma- ja väljamaa
tööstuse alalt.

KALOSSID

Hinnad wõistlemata odawad. Jällemü-
jatele hinnaalandus. 5955

Räpina paberiwabriku kontor

Tartus, Põiktän. nr. 6

Soomitab kõigeodawamate wabrikuhindadega kõiksugu
kantselei-tarbeaineid

nii kui: kirjutus- ja kuwatuspaberit, aktitaanesid, lau-
kartongi, pliiatsid, fulgeseid, tinti jne. Asutustele. kes telli-
wad 1000 marga ja suurema summa eest, saab hinna-
alandus tehtud ja kaup postiga eht raudteega ära saa-
detud. Tellimisi wõtawad vastu juuisonalijelt eht kir-
jalikult ka kontori osakonnad:

Tallinnas — Wiru tän. nr. 7, I. 3

Pärnus — Riia tän. nr. 56

Tartus — Uueturu tän. nr. 15 5956

Wiljandi

Linawabrik

wõtab igalajal rahwalt linu ja takku
ümbertöötamiseks wastu, töö korralit ja tiire.
Wabrikul on järgmised wastuwõtmiskohad.

Tallinnas: L. Kosjow,

" " M. Laamann,

" " "Gestika"

Tartus: J. Ilwes,

" " R. Berg,

Walgas: Ühisus "Poit",

Paides: A. Ahlmann,

Pärnus: R. Köösel,

Keawas: J. Kallman,

Rehtnas: Kleemann,

Rohilas: J. Keskler,

Tapal: J. Lasjur,

Moisakülas: C. Sawa,

Antslas: Kaag,

Wõrus: Wõru linawabrik,

Jõgewal: J. Ilwes,

Sanglas: B. Vääne,

Pisfis: J. Hintsohw,

Taageperas: S. Tomberg,

Wahastus: R. Mironow,

Elwas: M. Margus,

Karksi-Ruial: J. Lõhmus,

Liril: Tarwitajate ühisus,

Suure-Jaanis: Majand. üh.

Pilingi-Rõdmes: J. Mikolai,

Wõhmas: A. Wõja,

Rehras: J. Joseph,

Kaplas: Kaubaraw. ühisus,

Umbla-Urawete: C. Saehs.

3930

**Wabrik ostab linakaswatajatelt
oma hoomis alati häid linn
ajakohase päewahinnaga.**

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Wiljandi likööri-ja weini-
walmistamise osauhisuse ko-
— dumaa loomulikkudest —
marja- ja puuwiljamahladest
walmistatud

**LIKÖÖRID, NAPSID ja
WEINID,**

on kõige kosutawamad ja on
kõigis kodumaalinnade resto-
raanidest ja kauplustest saada

Tarwitajad!

Nõudke ainult Wiljandi puhta
suhkru ja marjamahlaga wal-
— mistatud jookke —

WABRIKU LADU,
WILJANDIS, Lossi tän. 12
Telefon nr. 89 3929

Tallinna üleriiklisel wäljanäitusel I. auhinnaega kroonitud

Tallinna üleriiklisel wäljanäitusel I. auhinnaega kroonitud

**Kroonitud kõigekõrgema auhinnaga
Tallinna ja Wiljandi näitusel 1921 a.**

JÕHVI ÕLLEWABRIKU A.-S. JUHATUS

**TALLINN, Lai tän. 28. Tel. 12-20.
Tel. aadr. „Bierbrau“.**

Panga ühendus: Tallinna Aktsia-Pank.

**ÕLLEWABRIK: Jõhwi, üle Jõhwi jaama.
Tel. 2.**

PEALADUD:

Tallinn: W. Pärnu m. 25. Tel. 4-04. ja 5-59.

Tartu: Jaama tänav 10. Tel. 4-24.

Rakvere: Pikk tänav 13.

Narwa: Wahe tänav 6. Tel. 98.

Haapsalu: Jõhwi ladu.

Paide: Weski tänav 16. Tel. 65.

Wiljandi: Lossi tänav, Petersoni maja.

Pärnu: Sauga tänav 15. Tel. 1-06.

Wõru: Wabaduse tänav. 12.

Walga: A. Kask. Puiestee tänav 5-a. Tel. 94.

6021